

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 150 Ft melléklettel

XII. évfolyam 9. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat * **2005. szeptember**

Gyulay Endre püspök körlevele tanévkezdésre

Kedves Hívek! Kedves Szülők!

Megnyílnak az iskolák, folytatódik a gyerekek és a fiatalok felkészülése a felnőtt életre. Hogy mennyire fontos ez a felkészülés, azt az is bizonyítja, hogy törvény kötelezi a szülőket a kötelességük teljesítésére, sőt büntetés jár, ha ezt nem teljesítik. Így gondoskodik az állam és a társadalom a gyerekek jövőjéről. De minden gondos szülő magától is mindent megtesz, hogy gyermeke felnőve, minél jobban boldoguljon. Ezért a kötelező tananyagot kívül sokféle más külön órára is küldik. Ha valóban bírja a gyerek, jól teszik. Minél képzetesebb lesz, reméljük, annál jobban megállja majd a helyét felelős munkás életében.

Van azonban a szülőnek más kötelezettsége is. Sajnos erről sokszor megfeledkeznek. Nem elég a tudás ahhoz, hogy jól megállják a helyüket az életben. Becsületesnek, erkölcsösnek is kell lenni. Ehhez nyújt segítséget az Isten megismerése, akaratának elfogadása és teljesítése. Ehhez szeretnénk mi is segítséget nyújtani a hitoktatásokon.

Az evangéliumból két részt figyeljünk meg. Jézus fáradt volt. Az apostolok kímélni akarták. Pihenjen. Akkor édesanyák jöttek gyermekeikkel, az apostolok kíméletből nem akarták hozzá engedni őket, de mikor Jézus észrevette, megdorgálta apostolait. „Engedjétek hozzám a kicsinyeket, mert ilyeneké a mennyek országa.” Jézus ma is hívja a kicsiket, hogy jobban ismerjék meg mennyire szereti őket, ismerjék meg tanítását, csodáit, főleg szeretetének legnagyobb tet-

tét, értünk vállalt keresztthalálát, dicsőséges feltámadását. Higgyenek benne, szeressék őt és példája szerint rendezzék be életüket.

Fontos mindez kicsiny korban? Fel tudják fogni? Nem kell megvárni, amíg nagyvá nőnek és majd akkor, ha lesz kedvük, majd csatlakoznak Krisztushoz? Hogy tudnának igazán dönteni akkor, ha nem tudnának semmit még Jézusról, Istenről, Egyházzal. Csak ismerve tudják látni, mi az amihez, akihez köthetik életüket. Ha nézem a názáreti gyermek Jézust, azt látom, hogy 12 éves korban már úgy ismerte a Szentírást, hogy a

jeruzsálemi templomban öt kérdezőtől irástudók elcsodálkoztak feleletein. Ha ma megkérdeznék itt egy 12 éves gyermeket, főleg, ha itt lennének, vajon úgy felelnének-e, ha a hitgyszágokról kérdeznék őket, mint Jézus?

Mikor kereszteléshez jöttek a templomba, világosan megkérdezte a keresztelő pap: Mit kérsz az Isten Egyházától? Hitet - felelték. A hit mit ad neked? Örök életet, volt a válasz. Tehát nem elég csak a földi életre felkészíteni őket, anélkül, hogy az örök élet útjára is meg nem tanítanánk, el nem indítanánk őket. Ez Isten előtt komoly felelősség minden szülő és keresztülő számára. Igen a kereszteléskor Isten előtt megígérték, hogy keresztény módon fogják nevelni, ezért lehetett megkeresztelni is őket.

Hogy mennyire fontos a hitoktatás azzal is szeretném érzékeltetni, hogy a magyar törvények engedélyezik az iskolákban a többi fakultatív tárgy mellett a hittanórákat is. A felnőtt szülőknek kell látnia ezen oktatás életre és örök életre szóló fontosságát, és kell mérlegelniük, hogy a sok tantárgy mellett, mennyire fontos a hitoktatás, és hogy tudja beosztani fontosságát a gyerek idejébe.

Püspöki felelősségemnek teszek eleget a körlevellemmel és kérem, vegyék komolyan saját felelősségüket is, minden megkeresztelt gyermeket küldjenek el hitoktatásra. Mi pedig biztosítunk alkalmas nevelőket, hogy valóban a hitgyszágok és az erkölcsi törvények ismeretében készüljenek fel jövőjükre.

Seged, 2005. Szent István ünnepén

A VÍZ (VOLT) AZ ÚR!

Nem kímélte városunkat sem a ciklonnal tarkított zivataros esős idő. Augusztus 17-ére virradó éjszaka pár óra alatt mintegy 170 mm eső esett. Ezzel a rekord mennyiséggel a városban év elejétől mintegy 640 mm volt a csapadék. Ilyen mennyiségre emberemlékezet óta nem volt példa. Sajnos 170 építmény, lakóház és intézményi épület került a víz fogságába.

Kényszer kilakoltatásra is sor került, 140 ingatlan jelentősebben sérült. E sorscsapás érintettjei átvirrasztottuk az éjszakát, a víz fogságában, ami egyre csak hömpölygött, és szakadatlanul esett az eső. Még gumicsizmában sem lehetett egyes helyeken járni. Magunkra hagyottan éreztük magunkat mi, akik viszonylag abban a „szerencsés” helyzetben voltunk, hogy „csak” kívülről úszott a házunk, kertünk. Sajnos be kellett látnunk, hogy a segítséget oda kellett irányítani, ahol a víz már betört a lakásokba. Saját bőrünkön megtapasztaltuk, hogy ilyen és ehhez hasonló esetekben a katasztrófavédelem önkéntesekre milyen nagy szükség lenne. Ők lehetnének azok, akik szakszerűen tudnák, irányítani vagy csak nyugtatni a segítségre, tettere kész lakosságot. Kétségbeesésünkben is józanul be kellett látni, hogy a katasztrófa védekezés is egy szakma! Laikusok nem kapkodhatnak, mert nagyobb kárt okozhatnak, mint hasznot. Az endrődi részen az Apponyi és Fő utcából a Csókási holtágban az átjárónál lévő kifolyót az önkéntes tűzoltók néhány lakos segítségével még az éjszaka folyamán a folyondártól és egyéb piszoktól megtisztították, aminek eredményeként ettől kezdve teljes erővel zúdult a víz a holtágba, hatása igen jelentős volt, amit hamar észlelhettünk.

Mindnyájunk nevében köszönetet mondunk azoknak, akik egész éjjel talpon voltak, és másnap is, ameddig szükség volt rá, és megpróbáltak segíteni a bajbajutottakon.

Most, hogy átmenetileg elmúlt a veszély (legalább is reméljük), jó lenne, ha a közhasznú munkásokkal szakmai felügyelet mellett még a tél beállta előtt lehetőleg minden árkot, átfolyót és kifolyót ki lehetne tisztítani. Jó lenne további katasztrófavédelmi szakembereket is kiképezni, és ellátni azokkal az ismeretekkel, amelyek ilyen, vagy ehhez hasonló helyzetben a bajbajutottaknak segítenek, és irányíthatják a segítőképző lakosságot is.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete rendkívüli ülést tartott 26-án, ahol jelen volt a megyei Katasztrófa-védelmi Igazgató is. A polgármester beszámolt a kritikus órákról, napokról, megköszönte a derekas helytállást. A képviselők is elmondták tapasztalataikat, aminek a lényege, hogy le kell vonni a konzekvenciát, a lakosságot folyamatosan tájékoztatni kell a kritikus helyzetben is, a kommunikáció nagyon fontos a szakszerű védekezés mellett. A város benyújtotta az ismert kárigényét a Vis-major alapra.

Az esőzések okozta katasztrófa-helyzet miatt elmaradt a városunkban Gyomaendrődön az augusztus 19-20-ra tervezett minden ünnepi program. Részen amiatt, hogy a tervezett ünnepség helyszíne, az endrődi liget is víz alatt volt napokig, így nagyon felázott a talaj, részben talán azért is, hogy sok embernek nem lett volna kedve mulatozni, a sok-sok káresemény miatt. Az ünnepi szentmise természetesen nem maradt el.

Véget ért a Magyar Sziget

2005. augusztus 10., szerda 8:06

A szigetek évadja van, és van köztük egy, amelyik nemcsak szórakoztatni, hanem nevelni akar - alighanem arra, hogy: „Dunának, Oltnak egy a hangja.” Idén a Magyar Szigeten a nagyobb családból, a finnugor rokonságból is volt vendég, aki nagyobb önbizalomra bátorított.

Ez már az ötödik Magyar Sziget, és elmondhatom, hogy az elmúlt esztendőben bizonyították, hogy nagy igény van egy ilyen jellegű rendezvényre - mondta el a Magyar Rádióinak Toroczkai László főszerzője, a Hatvanégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom elnöke. Azért találtak ki, mert úgy láttuk, hogy miközben Magyarország Európában egyfajta fesztivál országgá válik, mindenféle fesztivál van, csak éppen kifejezetten a magyar kultúrával foglalkozó fesztivál nincs. A többi fesztivál kevesebbet ad az ide látogatóknak, mint ez a Magyar Sziget. Itt a jegy megvásárlásával nem pusztán szórakozásra, szórakoztatásra fizet be az ide látogató, hiszen itt egész nap neveljük, tanítjuk előadásokon, komoly szaktekintélyeken keresztül a látogatókat. Nagyon fontos plusz, hogy itt a Kárpát-medence minden pontjáról érkező magyarok találkozhatnak egymással. Olyan műhelycsapatok, sőt, kifejezetten szervezetek is kinőtték már magukat a Magyar Szigetről, amelynek tagjai valószínűleg máshol nem találkozhattak volna - mondjuk egy csángóföldi magyar fiatal és egy délvidéki vagy éppen felvidéki fiatal - máshol ilyen kötetlen körülmények között. Nem számít az ő állampolgársága, ahol senki nem kérdezi meg tőle, hogy most ő hogyhogy Romániából érkezett és tud magyarul, máshol, más rendezvényen erre nincs lehetősége.

- Mik a fő célkitűzések?

- Elsősorban, mint ahogy mondtam, nevelni, tanítani szeretnénk a fiatalokat, akik ide látogatnak. Örömmel számolhatok be arról, minden jel arra mutat, hogy azok a fiatalok, akik tizenéves korukban ide kijönnek, azok utána már pontosan tudni fogják, mit jelent magyarnak lenni, és tenni is akarnak a magyarságukért. Svéd és észt vendégeink lesznek. Kíváncsiak vagyunk arra, hogy ők hogyan látják a magyarok helyzetét Európában és általában Európa helyzetét, Európa jövőjét.

- Mit tudnak külföldön Magyarországról és a magyarokról?

- Svédországban nem túl sok mindent tudnak Magyarországról, az iskolában pedig csak negatív dolgok hangoznak el az országról, mivel csak a második világháború eseményei kapcsán esik szó róla - közölte Tobias Göttlin, a Svéd Nemzeti Demokrata Párt tagja.

Tümö Kalvet, az Észt-Magyar Társaság elnökségi tagja, észt újságíró megtanult magyarul és különleges szempontok szerint tekint Magyarországra.

- Nemcsak mi, hanem majdnem az összes többi finnugor nép is felnéz Magyarországra, a magyarokra, mint a legnagyobb rokon népünkre - mondta Tümö Kalvet. Ugyanakkor nagyon meglepő, hogy itt Magyarországon nagyon kevés, vagy kicsi az emberek önbizalma, hogy megosztott a nemzet, és egyre kevesebb az olyan ember, aki nemzetben tud gondolkodni. Azaz kívülről nézve nagyon tűnik a nemzet, viszont belülről nézve enyhén szólva nem annyira, főképpen az önbizalomhiány miatt azt javasolnám, hogy a magyaroknak legyen több önhitük, önbizalmuk, mert végül is ez a sikernek a fő záloga.

- Mindenféleképpen a megkezdett úton haladunk tovább. Most egész héten Magyarországon, a Kárpát-medencében augusztus hónapban teljesen szokatlan időjárás viszonylagos között kellett megrendezni ezt a Magyar Szigetet, nagyon hideg volt, esett az eső is - folytatta Toroczkai László főszerzője. Ennek ellenére nem voltak kevesebben, mint a tavalyi Magyar Szigeten.

Évről évre a visszajelzések egyre pozitívabbak. Most már mi is tapasztaltabbak vagyunk, a szervezés is egyre jobb azt hiszem. Azt gondolom, hogy jó úton haladunk, és ezen az úton megyünk tovább.

Mályi Kovács Kriszta

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Kétezer pedagógust bocsátottak el az év első öt hónapjában. Mintegy ezer pedagógus vesztette el állását az év első felében egy tervezett, ám végül visszavont törvénymódosítás miatt - állítja a Pedagógusok Szakszervezete. A leépítések főként a fővárosi szakiskolákban okoztak gondot, ezek ugyanis a szak-szervezet szerint nem találnak megfelelő számú és szaktudású fiatal munkaerőt. A pedagógusok másik érdekvédelmi képviselője egy ilyen ügyben pert is indított - írja a Magyar Hírlap. A Pedagógusok Szakszervezetének elnöke egyetért a törvény eredeti céljával, hogy adjanak lehetőséget a fiatal tanároknak, és elismeri azt is, hogy az elbocsátások csak a tanárok elenyésző részét érintették. Csakhogy szerinte ez az ezer pedagógus főleg a speciális területeken dolgozó, idősebb fővárosi tanárok közül került ki, itt viszont amúgy sem elegendő az utánpótlás. "A fiatalok nem jönnek a hagyományos szakmákat oktató, például építészeti profilú szakiskolákba tanítani, és kevés a zeneoktató is" - mondta el Árok Antal.

Megmaradás kapuja Vecsés

A Duna Televízió kezdeményezésére a magyar történelmi egyházak június 4-én fél ötkor az egész Kárpát-medencében megszólaltatták a templomok harangjait. Így emlékeztek és emlékeztettek a 85 évvel ezelőtti történetekre. Vecsésen a trianoni békeszerződés tragédiájára válaszul és emlékeztetőül közadakozásból állították fel a megmaradás emlékművét. Az alkotást az áttelepült erdélyiek alapította Orbán Balázs Erdélyi Kör készítette. A 4 méter magas, 6 méter széles székelykapu erdélyi fafaragók munkája, melyet a helyi katolikus plébániatemplom kertjében állítottak fel a környékbeliek adományából összegyűlt több mint 700 ezer forintból. Az alkotók szándéka szerint a kapu emlékeztet, önvizsgálatra szólít, de mindenek előtt az elszakíthatatlan láncokkal összekapcsolt Magyarország képével az összetartozás érzését szeretné erősíteni a hazai és határon túli magyarok között.

Duna TV

Csak a bevándorlás csökkenti a népességfogyást. Közel 17 ezer fővel csökkent Magyarország népessége 2005 első négy hónapjában a múlt év ugyanezen időszakához viszonyítva - derül ki a KSH jelentéséből. A nemzetközi vándorlást figyelembe véve az ország lakossága mintegy 10 ezer fővel lett kevesebb. Közel azonos mértékű volt a születések és a halálozások számának emelkedése az év első hónapjában, a házasságkötések száma kismértékben nőtt. A népességfogyás mértéke lényegében megegyezett a 2004. január-áprilisban tapasztalattal - jelenti a Központi Statisztikai Hivatal (KSH). Az előzetes adatok szerint 2005 első négy hónapjában több mint 8800 házasságot kötöttek, közel 31 700 gyermek született, és 48 500 lakos hunyt el. A házasságkötések száma kismértékben, mintegy 3 százalékkal emelkedett; ez 270-nel több esküvőt jelentett az előző évhez képest. A születések számában folytatódott az elmúlt év végén megindult emelkedés: 2005 első négy hónapjában 4,5 százalékkal, mintegy 1350 újszülötten több jött világra, mint az előző év hasonló időszakában. A márciusi jelentős halálozási többletet követően áprilisban is többen haltak meg, mint egy évvel korábban. Ennek következményeként az első négy hónapi összes halálozás közel 3 százalékkal, 1370 fővel múlta felül az egy évvel korábbit.

A születések és a halálozások közel azonos számú emelkedése miatt a népességcsökkenés lényegében megegyezett az előző évvel. Ez számszerűen mintegy 16 800 fős csökkenést jelentett az év első négy hónapjában. A nemzetközi vándorlás pozitív egyenlege következtében az ország lakossága ténylegesen ennél kisebb mértékben, mintegy tízezer fővel lett kevesebb. A népesség lélekszáma az időszak végén, a nemzetközi vándorlás becsült értékeit is figyelembe véve, 10 088 000 fő volt.

Kiállítás nyílik a Katona József Művelődési Házban szeptember 6-án 17 órakor.

PÉLI EMÓDI ETELKA ERDÉLYI TÉMÁJÚ FESTMÉNYEIT ÉS A MŰVÉSZNŐT Megyeriné Csapó Ildikó mutatja be. A kiállítás képei szeptember 19-ig láthatók ott.

HORGÁSZÉLMÉNY

Még a horgászok paradicsomában sem mindennapi igaz történetet mesél el a szerencsés horgász:

„Gyomaendrődön a Templom-zugi holtágra járok rendszeresen horgászni. Ez év július 24-én is oda mentem. Körülbelül 2 óra hosszáig vártam, hogy valami ráharapjon a csalira, amikor hirtelen „valami” elkezdte húzni a damilt. A bot meghajlott s elég nagy erővel tudtam csak megtartani. Harminc-negyven perces kimerítő fásztás után végre sikerült a csónakba húzni a 44,2 kg súlyú, 192 cm hosszú harcsát. Az élmény leírhatatlan!

Minden horgásztársamnak őszintén kívánom, hogy hasonló kellemesen izgasztó perceket éljen át.”

Uhrin Béla

Szomorú képet mutat a munkanélküliség ténye és statisztikája megyénkben, és ennek megfelelően városunkban is. Májusi adatok alapján városunkban a regisztrált munkanélküliek száma 802 fő volt, akiknek 82,4%-a fizikai, 17,6%-a szellemi. A regisztrált (bejelentett) munkanélküliek 30%-a (242 fő) szakképzetlen, 42%-a szakmunkás bizonyítvánnyal rendelkezik, szakiskolai végzettségű 1%. Szakközépiskolát a munkanélküliek 14,5% -a, gimnáziumot 6,6%-a, technikumot pedig 3,2%-a végzett. A térségben nyilvántartott PÁLYAKEZDŐ MUNKANÉLKÜLIEK TÖBBSÉGE – 64 FŐ – Gyomaendrődön él.

Augusztus 19-én két jelentős beruházás került átadásra városunkban Gyomaendrődön. Először a Mirhóhádi Idősek Otthona, amit a Belügyminisztérium bérlakás program pályázati alapja, valamint a Regionális Fejlesztés Operatív Programja támogatott. A beruházás összköltsége 180 millió forint volt, az intézmény 50 férőhelyes. (jelenleg még vannak szabad szobák!)

Az épület kívül-belül impozáns, színvonala megüti a 21. századi követelményeket. Az átadáson megjelent és avató, üdvözlő beszédet mondott Dr. Tóth Zoltán a Miniszterelnöki Hivatal kabinetfőnöke, aki itt volt az alapköveteltnél is.

Pál Béla a Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkára adta át a felújított és kibővített Kis Bálint Általános Iskola Hősök úti épületét. Az átadást követő ünnepségen meghívottak voltak a város azon vállalkozói, akik meghatározók a munkaerő foglalkoztatásban.

MEGHÍVÓ

A Mozgáskorlátozottak Békés Megyei Egyesületének Gyomaendrődi csoport vezetősége tisztelettel és szeretettel

MEGHÍVJA ÖNÖKET

2005. SZEPTEMBER 24-ÉN 19 ÓRAI KEZDETTEL
a gyomaendrődi

Katona József Művelődési Házban megrendezésre kerülő
ÉVADZÁRÓ VACSORÁJÁRA

A vacsora 1200 forint; kétféle menüből áll:

Májgaluska leves- vegyes tál- petrezselymes burgonya – savanyúság – kenyér
Májgaluska leves- marhapörkölt- sósburgonya- savanyúság- kenyér

Jelentkezni lehet: 2005. szeptember 20-ig Csöke János csoportvezetőnél 285-942 telefonon, vagy minden kedd este 16-20 óra között a Mirhóhádi utcai Idősek Klubja klubtermében.

ZENE - TÁNC - TOMBOLA
Mindenkit szeretettel vár a Vezetőség

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Tímár Máté

Tímár Imre

1927-2005

A családi képen jobb hátsó részén látható Tímár Imre

1927. július 18-án született parasztszülők első gyermekeként. Édesapja: Tímár Imre, édesanyja: Tímár Eszter, akik Endrőd község csejti részén laktak, ott volt a tanyájuk, ahol gazdálkodtak.

Elemi iskoláját Csejten, a polgári iskolát Endrődön, a Szent Imre Polgári Fiúiskolában, nagymamája szigorú felügyelete mellett végezte. Katona idejét (1948-1950) a szegedi Orszáznádánál végezte.

A háború éveiben a családja nagyon szoros összetartással segítette azokat a rokonokat, akiknek hozzátartozóik elestek az orosz fronton, vagy hadifogságban szenvedtek.

Az ötvenes évek elején édesapjuk üldöztetése és bebörtönzése miatt ő vezette tovább a gazdaságot. A földek művelését öccsével, Mihállyal végezték, és a megélhetésükhöz bér munkát is kellett vállalniuk.

A család földjét elvették, tanyájukat államosították.

1953-ban feleségül vette Tímár Teréziát, egy év múlva megszületett leányuk Terike.

A szövetkezeti mozgalom kezdetén nappal a földeken dolgozott, este és szabadidejében a szövetkezet könyvelését végezte. Tanfolyamokra járt, majd Szeghalmon érettségizett a Közgazdasági Technikumban. A gyomai Új Élet Tsz, majd az endrődi Lenin Tsz főkönyvelőjeként dolgozott 27 éven át. Szakmai igényességétől vezérelve Budapesten közgazdász diplomát szerzett. Tudását a szarvasi főiskola óraadójaként adta tovább kollégáinak.

1986-ban nyugdíjba vonult, majd 10 éven át aktívan segítette veje vállalkozását.

45 évi házasság után, 1998-ban elvesztette feleségét, ez a szomorú esemény életében gyógyíthatatlan sebet ejtett.

1984-ben és 86-ban megszületettek rajongva szeretett unokái, akik ragaszkodásukkal bearanyozták idős éveit, s bízhattott abban, hogy szellemisége, emberi tartása bennük is élhet tovább. Gyermeke családján és rokonain kívül régi munkatársa, lelki jó barátja, Vera jelentette a támaszát életében.

Endrődhöz, a szülőföldhöz, felesége és szülei sírjához el-
téphetetlen szálak fűzték.

Megadatott neki, hogy családja nem látta elesetten, kiszolgáltatottan utolsó óráiban. Csendesesen megpihent augusztus 18-án, holtan találták.

Nyugodjon békében!

Tímár Mihály

Temetésén Márton Gábor tanár elmondta Ady Endre: Köszönöm, köszönöm, köszönöm című versét.

„Napsugarak zúgása, amit hallok,
Számban nevednek jó íze van,
Szent mennydörgést néz a két szemem,
Istenem, istenem, istenem,
Zavart lelkem mindent bevallott:
Te voltál mindig mindenben minden
Boldog szimatolásaimban,
Gyöngéd simogatásaimban
S éles, szomorú nézéseimben.
Ma köszönöm, hogy te voltál ott
Hol éreztem az életemet
S hol dőltek, épültek az oltárok,
Köszönöm az én értem vetett ágyat,
Köszönöm neked az első sírást,
Köszönöm tört szívű édesanyámat
Fiatalságomat és bűneimet,
Köszönöm a kétséget a hitet,
A csókot és a betegséget.
Köszönöm hogy nem tartozom senkinek
Másnak, csupán néked, mindenért néked.
Napsugarak zúgása, amit hallok,
Számban nevednek jó íze van,
Szent mennydörgést néz a két szemem,
Istenem, istenem, istenem,
Könnyebb a lelkem, hogy most látván vallott,
Hogy te voltál élet, bú, csók, öröm,
S hogy te leszel a halál, köszönöm.”

Madizel

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/336-578
Mobil: 30/9-950-197

Forgalmazzuk a cipőipar számára
a Keck Cég által gyártott
különböző cipőipari ragasztókat,
szerszám és talp lemosókat,
kikészítőszerkeket.

Corvo bianco
Cipőipari Bt.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

MAGÁNVÁMRAKTÁR

AZ ENDRÓDI TANÍTÓK SZEREPE A TANYÁK ÉLETÉBEN

OKTATÁSÜGY ÉS NÉPTANÍTÓK A TANYÁKON ÉS KÜLTERÜLETEKEN A HUSZAS ÉVEKTŐL A KÖRZETESÍTÉSEKIG - Szakdolgozat (Részlet)

A tanyai iskolák a közösség házaivá lettek: a tanulás, a művelődés színhelye, de gyakran az istentisztelet is, ahová ígét hallgatni jár a nép. A tanyai tanító igazi „lámpásként” vezette a közösséget. Hatalmas tekintélye volt az emberek előtt. Tudásának becsülete volt, szavának súlya.

A negyvenes években az endródi tanyavilágban huszonhárom iskola és tizenegy olvasóköri működött az ott élő tanítók és a környékbeliek szervezésében. Az előzmények az 1920-as évekre nyúlnak vissza. Ekkor indult az ún. Közművelődési Esték sorozat, amelynek fő szervezője Koczkás Sándor, a polgári iskola igazgatója volt, de a többi tanító és a község orvosai, Weisz doktor, Cseh doktor és Kovács doktor – a szegények orvosa – szintén kivették részüket a munkából. Még újság is megjelent 1920-1934-ig Endrőd és Vidéke címmel, amelybe a tanítók és az orvosok írtak legtöbbet a különféle ünnepi megemlékezésektől a történelmi vagy éppen egészségügyi ismeretterjesztő cikkeikig. A Közművelődési Esték előadásait a vetített előadások kivételével igyekeztek kivinni a tanyákra is, a vetítések pedig a tanyaiaik bejöttek a faluba sok-sok kilométerrel is, nem sajnálva a fáradságot.

Lelekesek voltak a szervezők, de a tanyai fiatalok is, s mindig akadt önként ajánlkozó segítség is. A varjasi fiatalok színjátás körét a tanító segítségével például Szabenyi Sándor Kovács mester vezette. Hozzá szívesen járt a mindkét nembeli ifjúság. Felesége varrónő volt, s a tanyai lányokat szokás volt egy-egy téltre odaadni, hogy egy kicsit megtanuljanak varrni. Ezért a környékbeli fiúk is megjelentek. Nem volt nehéz megtalálni János vitézt, s az ő Julisját.

Álljon itt két visszaemlékezés a régi tanítókról, s a jóra, szépre fogékony tanyai fiatalok művelődéséről, szórakozásairól. Az emlékezéseket az Endródi Füzetek köteteiből válogattam: „Csejt, Varnyas, ez a rész vót a leggyengébb földje a falunak. És megéltünk

rajta, nem kértünk senkitű semmit. ... Megkerestük az életbe a szépséget, hogy legyen szép is. Népház épült Varnyason, a csejti iskola épült, a csejti kaszinó épült, vót rengeteg szórakozóhely. A Népházat úgy építettük fel, hogy alapító tag az lehetett, aki egy mázsa búza árát befizette. Varnyason szerdán, szombaton meg vasárnap vót hivatalos este a Körbe. A tanító is elgyütt minden este, hozott verseket, hozta az újságot. ... De addig ott se komázás, se biliárd nem vót, még az újságolvasás tartott. ... Vót egy szekrény, arra rá vót írva, Föld. Min. ajánd. Ebbe vót vagy ötven könyv, ezeket is olvasgatták, meg édesapám is vett minden évbe egy-két könyvet, a másik is, akkor behozták a Körbe, cserélgettek. Akkor biliárdoztak az emberek, kártyáztak, néha egy kis bor is előkerült, beszélgettek, majd éjfél felé, mikor már eldöntötték a világ sorsát, mentek hazafelé” (Varjasi adatközlő emlékezése)

Csejten a legnagyobb hatású, s máig tisztelt tanítók a Lesnyicki testvérek, József és István voltak. Feleségeik, Fucsik Margit és Fucsik Klára szintén testvérek és pedagógusok voltak. Maguk is tanítottak, s mindenben segítettek férjeik munkáját. 1936-ban, az iskola fennállásának 100. évfordulójára nagy ünnepséget szerveztek. Levente gyakorlóteret, lödombot és az iskola elé a régi királyi címer három hegyét ábrázoló országzászló-talapatot építettek. „En olyan szerencsés vótam, hogy nekem Lesnyicki Jóska bácsi vót a tanítóm. Jó tanító vót, dacára annak, hogy sokszor kiporolt, de ez velejár. Sokat mesélt, vót vagy száz vers, amit megtanított. Ő szervezett ilyet, hogy országzászló avatás Csejten. Gyűttek ki az urak a kövesúton a Hunya Dénes tanyájáig. Mink meg odaig mentünk ki elejbük lóháton. A zászló a csejti iskolánál vót egy kis emelvényen. Majd oszt nemzeti ünnepeken Csejten is felhúzhatták a zászlót. ... Március 15-én mindég vót közös ünnepség, közös vacsora. (Csejti adatközlő emlékezése)

BULA TERÉZ

Egy világmegmozgató esemény történt Európában 2005. augusztusában Ifjúsági Világtalálkozó, Weltjugendtag 2005.

Az ifjúsági világtalálkozót még előző évben II. János Pál pápa hirdette meg kölni helyszínnel az ökumenizmus jegyében. Az Isten útjai kifürkészhetetlenek – a rendező ország öröme-re német származású pápa foglalta el az idén elhunyt II. János Pál főpásztori székét, így XVI. Benedek pápa köszöntötte a fiatalokat.

A rendezvényen úgy vettünk részt, mint 2000 éve, a kis Jézus jázsla elé járult Napkeleti bölcsek. S e gondolat köré fűzték fel a találkozó programjait és katekéziseit is, melyek 12 nap kint tartózkodást jelentett. A főcím dal (Vinimus adorare eum) szövege is a Megváltó születését mesélte el, mintegy iránymutatást adva.

A kondorosi Német-magyar Baráti Társaság összegyűjtötte a kint létünk fedezéséhez szükséges anyagiakat, így kilenced magammal fogadhattuk el a meghívást, Kondoros település testvérvárosa, Hanhofen által speyeri együttműködéssel.

Augusztus 1-jén indultunk Németországba, előtalálkozó néven Hanhofenben töltöttünk az első napokat. A következő hét programjai három fő helyszínen: Kölnben (Colonia), Bonn-ban és Düsseldorfban zajlottak. Mi az utóbbi városban kaptunk helyet speyeri csoporttal. (A legtöbb magyar csoport Bonn-ban volt, mert csak ott volt magyar nyelvű katekézis.) A ránk váró változatos programokat, információkat mindenki számára ajándékozott könyv tartalmazta, melyekből válogathattunk. Az egyházi rendezvé-

nyek mellett a városnézésre és közös játékokra is szántunk időt, amely során még jobban megismertük egymást-10 magyar és 4 német fiatal. Így már a szombati hosszú kb. 7 km-es Marienfeldre tartó zarándokút is jó kedéllyel telt el a nehéz csomagok és rossz idő ellenére, és eszünkbe jutatta, hogy Jézus mit érezhetett keresztje hordozásakor. A szombat esti vigilián láthattuk a pápát, ezen pillanatokban még inkább éreztük azt a kegyelmet, ami egész héten átkísért bennünket. A vasárnapi záró nagy Szentmisen feloldozást és áldást kaptunk a celebráló XVI. Benedek pápától, így lelkiekben feltöltődve és örök élményekkel indultunk haza.

Bár Düsseldorfban és a nagy találkozóon Kölnben kis létszámban voltak magyarok, mégis jó érzés volt magyarnak lenni, ott igazán a szívünkben égett a hazaszeretet és a magyarságtudat a nemzeti zászlónk folyamatosa lobogtatásá-

nak erejével. Az a felismerés, hogy még nincs a világ elveszve, mintegy 1 millió fiatal zarándokolt ki Németországba a világ minden tájáról. – Jobb jövő reményét még inkább bizakodással fogadjuk ezután (akik részesei voltunk ennek a fantasztikus élménynek) még ha ez az út is nagyon nehéz lesz. Tudjuk, hogy főleg a fiatalokon, rajtunk múlik a jövő. Hálás vagyok az Istennek, hogy ilyen részvételi lehetőséget kaptam, és ott lehettem a hatezer magyar nyelvű fiatal között.

A következő ifjúsági világtalálkozó Sydneyben, Ausztráliában lesz.

Barta Mónika

Katolikus oldal

SZEPTEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 18 órákor. Hétköznap reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

szeptember 11-én és 25-én vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 6-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 18 órákor,
hétfőn reggel 8-kor.

Szombaton 18 órákor vasárnapi előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

AZ EGYHÁZ BŰNEI? 8. (Mi igaz, mi nem igaz?)

A LEGGYAKRABBAN IDÉZETT
TÖRTÉNELMI BŰNÖKRŐL
Dr. Toma Ferenc írása

A protestáns tanítás, a katolikus tanítás és a párbeszéd

Kálvin kritikáját különösen az a szerencsétlen megfogalmazás vívta ki: hogy a szentmisében „megisméltődik” Krisztus keresztáldozata. Erre vonatkozóan mondta Kálvin (s ez áll a ma is használt „heidelbergi hitvallásban”): hogy „a szentmise átkos bálványimádás”. Valójában már a Trentói Zsinat tisztázta, hogy Jézusnak csak egyetlen áldozata van, és a szentmisében titokzatosan az Ő áldozata jelenik meg, ebben: részesedünk. (A katolikusok e hitükben a Szentírásra hivatkoznak! Jézus az utolsó vacsorán ezt mondta: „Ez az én testem, amelyet értetek adok, ez az én vérem, amelyet értetek ontok!” Lk 22,19. Valahányszor ezt teszitek, az Úr halálát hirdettek, amíg el nem jön. 1Kor 11,26)

Örömmel látjuk, hogy protestáns testvéreink is hiszik, hogy az úrvacsora emlékeztet bennünket Krisztus végtelen szeretetére, s hogy általa lelkiileg, vagy a vétel pillanatában valóságosan is egyesülhetünk Jézussal. Mi még többet merünk hinni: Hogy a szentmisében valóságosan megjelenik az a Jézus, aki meghalt és feltámadt értünk (azaz megjelenik halálának és feltámadásának = áldozatának valósága). Továbbá hitünk szerint szeretete addig megy, hogy megtesz még egy lehetetlennek tűnő lépést: nemcsak kenyérré, táplálékká válik számunkra, hanem ebben a kenyérben köztünk is marad, az oltárainkon megőrzött Eukarisztiában. Azt viszont mi is valljuk, hogy ez az isteni kenyér és bor

csak azok számára lesz életető táplálék, akik hittel veszik azt (vö. 1Kor 11,27-30).

– A fenti összehasonlítással kapcsolatban még meg kell jegyeznünk:

A protestáns gyermekek, fiatalok a fent vázolt különbségeket tanulják a hittanórákon; noha e szembeállítások a reformáció korában fogalmazódtak meg, a katolikusok körében fellelhető szélsőségekkel szemben, a szélsőségeket kiélező viták hevében!

E megfogalmazások kritikus pontja az is, hogy:

– az átlag katolikus hívő ma e szembeállítások több tételéről kevéssé érti, hogy ezek mit jelentenek, mert az alapfokú katolikus hitoktatás kevés időt fordít arra, hogy ilyen – a katolikus teológia és gyakorlat szempontjából már részben túlhaladott – kérdésekkel foglalkozzon;

– amit pedig az átlag protestáns gondol ezek alapján a katolikusokról, az csak nagyon részlegesen felel meg a katolikus egyház jelen hitének, illetve a kérdések árnyaltságának.

– A mondottakkal kapcsolatban tudnunk kell arról, amire nemzetközi vallás-szociológiai kutatások is rámutatnak, hogy a katolikus egyház és hittankönyvei – a mai napig – kevesebb gondot fordítanak a katholicizmus ellen felhozott vádak tisztázására, mint amilyen tudatossággal törekedtek a protestáns egyházak, s még inkább egyes kis egyházak és hittankönyveik, a katolikus egyház negatívumainak gyakran sarkított bemutatására. – A gyakorlatban

SZEPTEMBERI ÜNNEPEK

3. szombat:	Nagy Szent Gergely pápa, egyháztanító
4. vasárnap:	Évközi 23. vasárnap
5. hétfő:	Kalkuttai Boldog Teréz szűz
7. szerda:	Szent Márk, István, Menyhért kassai vértanúk
8. csütörtök:	Kisboldogasszony
9. péntek:	Claver Szent Péter áldozópap
11. vasárnap:	Évközi 24. vasárnap
12. hétfő:	Szűz Mária szent neve
13. kedd:	Aranyszájú Szent János püspök
14. szerda:	A Szent Kereszt felmagasztalása
15. csütörtök:	A fájdalom Szűzanya
16. péntek:	Szent Kornél pápa, Szent Ciprián vértanúk
17. szombat:	Bellarmin Szent Róbert püspök, egyháztanító
18. vasárnap:	Évközi 25. vasárnap
20. kedd:	Kim Taegon Szent András, Csoing Haszang Szent Pál és társaik, koreai vértanúk
21. szerda:	Szent Máté apostol és evangelista
23. péntek:	Pietrelcinai Szent Pio áldozópap
24. szombat:	Szent Gellért püspök vértanú
25. vasárnap:	Évközi 26. vasárnap
26. hétfő:	Szent Kozma és Damján vértanúk
27. kedd:	Páli Szent Vince áldozópap
28. szerda:	Szent Vencel vértanú
29. csütörtök:	Szent Mihály, Gábor és Rafael főangyalok
30. péntek:	Szent Jeromos

ezt az a katolikus tapasztalja meg, aki egy hitében képzett protestánsval kapcsolatba kerül: mert rövidesen felfedezi, hogy az sok érvet tanult a katolikus egyház ellen, míg ő – a katolikus hittankönyvekből, illetve az igehirdetésből – inkább azokat az adatokat ismeri a protestantizmusról, amelyek a köztünk levő párbeszédet szolgálják. – Persze az igazsághoz tartozik, hogy az ellenreformációs írásoktól kezdve az újabb korig, azért a katolikus oldalon sem hiányoztak súlyosan egyoldalú szemléletek, előítéletek, megfogalmazások a reformáció egyházaival szemben, s a köztudatban ez ma is megtalálható.

Annál nagyobb örömmel láthatjuk, hogy az egyoldalúságok eltüntetésére ma mind a protestáns, mind a katolikus egyházban megvan a törekvés, pl. azért is, hogy hittankönyveinkben realisabb képet fessünk egymásról. E folyamatnak azonban még csak a kezdetén vagyunk. Ma ezért különösen is szükség van a „nép ökumenizmusára”, a plébániai-közösségi szinten való ökumenikus kapcsolatokra, amelyek által – a személyes kapcsolatokban – csökkenhetnek, tisztázódhatnak a teológiai vagy történelmi elő-ítéletek.

Számos teológiai kérdés van még, amelyek elválasztanak bennünket (pl. a papszentelés, a pápa fősége, az Eukarisztia értelmezése). Fontos tehát, hogy az ökumenikus teológiai párbeszéd haladjon előre. De az egységnek már most van egy nagy lehetősége, ami csak rajtunk, egymás iránti szeretetünkön múlik: Ha mi, ka-

tolikusok tanúságot teszünk arról, hogy Jézusra és az Ő Igéjére akarjuk építeni életünket, s ha egyúttal felfedezzük, hogy sok más keresztény egyházi közösséghez tartozó ismerősünk ugyancsak Jézusnak akarja átadni magát, és Isten Igéjére építi életét, akkor a legpontosabban – Jézusban és az Igében – már most megélhetjük azt az egységét, amelyre Jézus hívott bennünket. – Saját hibáink megvallása és egymás szépségeinek felfedezése közelebb visznek minket ehhez a célhoz.

Az egyházak történelmi feszültségeiről és háborúiról

A keresztény egyházak között számos feszültség, háborúskodás, kereszténytelen magatartás jelent meg a történelem folyamán. Ezek elemzésére nincs módunk. De amint jogos a katolikusok bocsánatkérése az egyházuk tagjai által elkövetett bűnök miatt, úgy tudnunk kell, hogy e bűnök nagymértékben kölcsönösök voltak.

Vegyük a reformációt követő vallásháborúk példáját. A róluk szóló híradásokban – amint a többi ehhez hasonlóban – fellelhetőek bizonyos egyoldalúságok. Ti. egyes egyházak gyakran, mind saját tagjaiknak (a hitoktatásban), mind a világnak, csak saját sérelmeiket panaszolják fel. Hazánkban az irodalom közvetítése által közismert pl. a 40 református prédikátor esete, akiket gályarabságra küldtek. Az igazsághoz tartozik, hogy az összes egyházak súlyosan vétettek e korban egymás ellen: és a katolikusoknak is volt több vértanúja – nemcsak a kassai vértanúk –, akik protestáns vérengzéseknek estek áldozatul.

A vallások közti háborúskodások eseményei közül minden egyháznak lehet felrónivalója a többivel szemben. – A keresztények közötti párbeszédet és az igazságot azonban inkább az szolgálja, ha felfedezzük saját hibáinkat, a másik egyház vétkeivel szemben pedig ugyanolyan megértéssel viseltetünk, amilyen megértést mi kérünk másoktól saját eleink vétkeinek megítélésében.

A zsidókérdés

A pápa szolgálata során több ízben is bocsánatot kért a zsidóságtól mindazért, amivel a katolikus egyház tagjai hozzájárultak a történelem folyamán az antiszemitizmushoz, illetve mindazon esetekért, amikor keresztények nem a krisztusi testvériség szellemében cselekedtek az Őszövetség népével szemben.

A pápa bocsánatkérése a zsidóság és a kereszténység kapcsolatának 2000 évére vonatkozik. E kapcsolatot tekintve itt is meg kell állapítani, hogy a kereszténység a maga társadalmi megjelenésében nem egy kérdésben átvette kora nem keresztény szemléletét. A kor elve ez volt: „egy nép (egy uralkodó), egy vallás.” Aki követi a nép (igaz) vallását, azt egyrészt a lehetséges eszközökkel ösztökélni kell arra, vagy ha ez nem sikerül, akkor legfeljebb másodrendű polgárként létezhet. (Ez a gondolat élt a reformáció korában is, az „akié a föld, azé a vallás” elvben. S az „egy nép, egy vallás” elvből következő vallási türelmetlenség ma is sújtja a keresztényeket, pl. általában az iszlám országokban, és – bár mérsékelt formában – a nem ortodoxokat Oroszországban.)

Már Nagy Konstantin, majd Jusztinus császár ennek az elvnek megfelelően határozta meg a zsidó vallást követők helyzetét a kereszténnyé lett Római Birodalomban, s a kereszténnyé váló európai népek, államok átvették ezt a gyakorlatot, így a zsidók bizonyos tisztségeket nem vállalhattak, számukra elkülönített helyen kellett lakniuk stb. Ilyen körülmények között a zsidóság egyes időszakokban békésen élhetett, máskor üldözéseknek volt kitéve. A zsidóellenességet koronként felszította, a „Krisztus-gyilkosság” vádja is. Máskor viszont (ez is a kép teljességéhez tartozik) a magas kamatra adott kölcsönök voltak az üldözések kiváltói; a zsidók ui. sok országban jogot kaptak a kereskedelemre, a pénz kamatra való kölcsönzésére (ami keresztényeknek tilos volt), s így

Adományvonal

– segítség a katolikus iskoláknak –

A költő nemzete és egyháza iránti felelősségérzetből fakadóan figyelmezteti kortársait és minket is:

Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!”

(Reményik Sándor)

Az utóbbi időben a katolikus óvodák és iskolák működése anyagi nehézségek miatt nehezebbé vált. A katolikus oktatási intézmények kevesebb támogatást kaptak, mint amennyi megillette volna őket. A felújítási és beruházási támogatásból pedig ki vannak zárva. Ezzel sérül az egyenlő finanszírozás és az esélyegyenlőség elve. 2005-ben a közüzemi díjak jelentős emelése miatt – változatlan állami finanszírozás mellett – a katolikus óvodák és iskolák még nehezebb helyzetbe fognak kerülni.

A katolikus oktatási intézmények fenntartásáért a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia rendkívül nagy erőfeszítéseket tesz, de azok jövője ennek ellenére nagy veszélyben forog. Új lehetőségeket keresünk óvodáink és iskoláink támogatására. Ezt a célt szolgálja a most bevezetésre került, emelt díjas adományvonal, amelynek száma:

06/81/31-32-33

s amely már hívható. Ez a szám egyaránt hívható vezetékes és mobil készülékről. Egy hívás díja 200 Ft. Ha valaki telefonkészülékéről nem tudja hívni ezt a számot, kérje szolgáltatójának ügyfélszolgálatát, ahol készséggel segítenek.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia bizalommal fordul minden jóakarató emberhez, hogy havonta legalább egy alkalommal hívja fel emelt díjas telefonvonalunkat, mert azazal a katolikus iskolaügyet támogatja.

nagy vagyinhoz, befolyáshoz jutottak.

– A náci népiirtással kapcsolatban a pápa bocsánatot kért azért, hogy (illetve amennyiben) a keresztények között is megjelenő zsidóellenesség hozzájárult ahhoz a szemlélethez, amely a holokausztot eredményezte, továbbá hogy voltak olyan katolikusok, akik a náciizmus idején nem fordultak szembe a zsidóüldözéssel.

– A fasiszta zsidóüldözéssel kapcsolatban azzal is szokták vádolni az egyházat, hogy egyes országok (elsősorban Németország) keresztényei és főpapjai nem emelték fel eléggé és időben szavukat a náciizmus ellen.

– Tény, hogy voltak elsősorban német katolikusok, sőt főpapok is, akik a fasiszta kezdeti idejében kevésbé tartották veszélyesnek Hitlert (akinek tervei akkor még nem voltak annyira nyilvánvalóak), mint a kommunizmust – amelynek a Szovjetunióban megnyilvánult embertelensége, vallás- és népiirtása már ismert volt.

– Sajnos az is tény, hogy voltak olyan egyházi vezetők is, akik még akkor sem távolodtak el a fasiszta rendszertől, amikor nyilvánvalóvá kezdett válni annak embertelensége.

– De az is bizonyos, hogy a diktatúrák bukása és a történelmi tragédiák elmúlta után könnyű megállapítani, hogy ott mit kellett volna tenni. Az események közepette élőkől nem jogos olyan látásmódot elvárni, mint amilyenre egy tragédia bekövetkezése után szert teszünk.

Amint a kommunizmussal esetenként kollaboráló egyháziakról beszélni akkor lehet, ha szólunk azokról (s ők sokkal többen voltak), akik ellenálltak, illetve akiket üldöztek a kommunizmus vagy a náciizmus alatt.

(folytatjuk)

Szentesek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

CLAVER SZENT PÉTER

jezsuita misszionárius

Ünnepe: szeptember 9.
(Verdú, 1580. június 25
Cartagena, 1654. szeptember 8.)

Juan Pedro Claver 1580-ban született. Szülei egyszerű és jóra való, mélyen vallásos parasztok voltak. 1593-ban meghalt az anyja, s ő röviddel ezután megkezdte teológiai tanulmányait. Az első bevezetéseket a tudós vichi püspöktől, Pedro Jaimétől kapta; ő adta fel aztán neki a tonsúrát is. Ezt követően a barcelonai egyetemen tanult, majd 1602. augusztus 7-én felvételt kért a jezsuita rendbe. Két év múlva tette le fogadalmát, majd Mallorcára küldték. Az itteni kolostori évek alatt ismerkedett meg a kolostor kapusával, Rodrigex Szent Alfonzzal (1581-1617). Egész életére kihatással volt ez a találkozás az áldozatvállalás e nagy egyéniségével. Tanulmányai befejeztével 1610. április 15-én indult Amerikába, ahonnan aztán nem is tért vissza többé.

Mivel az indiánokat a törvény védte, a földesurak fekete rabszolgákat hoztak Afrikából. Rabszolga-kereskedelem addig is volt: az arabok a feketéket összefogták, és eladták őket a piacokon. Az embervadászat az amerikai kereslet következtében fokozódott. Egész vidékek néptelenedtek el Afrikában. Az összefogdosott négereket embertelen körülmények között zsúfolták össze a hajókon. Az amerikai parton (Kolumbia Cartagena nevű városkában) Klaver Szent Péter keresztény szeretettel vette gondjaiba őket. Pedro Claver egy volt a sok misszionárius között. Megjelenése azonban különleges jelentőségűvé vált hősies alázatossága, felebaráti szeretete és ama cél által, amelyet ez a misszió tűzött maga elé: hogy az Evangéliumot hirdesse a néger rabszolgák között.

Amikor látta a négernek testi-lelki nyomorát, nekik szentelte az életét. Fogadalmat tett, hogy a NÉGEREK RAB-

SZOLGÁJA lesz.

Ahogy a kikötőbe érkezett egy szállítmány néger tolmácsával a hajóra sietett. Az éhezőknek enni, a szomjazóknak inni adott. A betegeknek külön gondja volt. Ha tovább szállításuk előtt maradt még idő, a kereszténységben oktatta őket. Akit megkeresztelt, annak érmeckét akasztott a nyakába. Amennyire tehetette, továbbra is figyelemmel kísérte védeceit, hogy emberibbé tegye sorsukat.

34 éven át folytatta ezt a munkát, 30000 négeret keresztelt meg. Ennek a férfinak az alakja, aki maga a legnagyobb szegénységben élt, kitörölhetetlenül belevésődött az odaérkező feketék mindegyikébe. Mindezekon kívül törődött a foglyokkal és az inkvizíció foglyaival is. Egészen különleges módon szentelte magát azoknak, akik eretnkségbe estek, vagy az iszlám hívei lettek. Élete vége felé alig aludt, vezeklő gyakorlatokat végzett vagy szemlélődött. Misztikus volt, de egyben a négernek apostola lett. 1651-ben betegeskedni kezdett, le kellett mondania apostoli tevékenységéről. Amikor bénultan és fájdalom között feküdt, önmagát és szenvedését áldozatul ajánlotta fel testvéreiért.

1654. szeptember 7-én végigfutott a hír a városon, hogy haldoklik a szent. Hatalmas embertömeg gyűlt a halálos ágya köré: szerzetesek és szerzetesnők, a püspök, gazdagok, szegények, rabszolgák és gyermekek. 1654. szeptember 8-án halt meg Claver Péter.

1850. június 20-án avatták boldoggá, 1888. január 15-én -tanítójával, Rodrigex Szent Alfonzzal együtt- XIII. Leó pápa szentté avatta. 1896. július 7-én, pedig ugyanez a pápa az egész néger misszió védőszentjévé tette.

A legenda szerint Mallorca szigetén a rendház nyolcvan éves kapusa előre megmondta élete jövőendő eseményeit.

A Klaver Szent Péter Művek az egész világot behálózó missziós társulat, ez ápolja emlékét Őt magát leginkább jezsuiták ruhájában, körülötte térdeplő fekete rabszolgákkal - akiket keresztel- ábrázolják.

SPORT

A Gyomaendrődi VSE (a volt Barátság SE) 2005-2006-os megyei I. osztályú bajnokságára megkezdte a felkészülést. Az NB III-ból kiesett csapat együtt maradt! Távozó egyedül csak Bende volt. Új játékosok: Nagy Mihály, Csejtei János, Liptó János.

A fiatal hazai csapat célkitűzése: a 18 csapatos bajnokság közép mezőnyébe tartozni.

A felkészülés biztató volt. Előkészületi mérkőzéseken a következő eredményeket értük el:

Barátság SE - Mezőtúr: 3:3
Góllövők: Tóth, Bende, Kővágó.
- Barátság SE - Szarvas: 3:6
Góllövők: Kővágó, Gellai 2
Barátság SE - Dévaványa:
1:0 Góllövő : Beinschróth 11
Körösladány - Barátság SE:
2:3 Góllövők: Matus, Beinschróth
Barátság SE - Körösladány:
1:0 Góllövő: Kurilla
Barátság SE - Békésszentandrás 3:0
Góllövő: Matus, Beinschróth 2

Bajnoki forduló nyitányán azonban nem született győzelem fiatal csapatunk megtorpant. Békésszentandrás 2 pontrúgásból 2:0-ra nyert.

II. forduló: Magyarbánhegyes vendég-szerepelt Endrődön, a végeredmény: 1:1
Góllövő: Lipták.

III. forduló: Dévaványán sajnos nem sikerült pontot szereznünk. 1:0-ra kikapott a csapat. Balszerencsés vereség volt, de a csapatot talán összerázta a kudarc és az elkövetkező hetekben több örömet tudunk majd szerezni szurkolóinknak és természetesen önmagunknak is.

Megyei I.o. keret:
Kapusok: Hanyecz István, Gyuricza Máté
Hátvédek: Démusz Zsolt, Uhrin Tamás, Tímár Attila, Nagy Mihály, Alt Zsolt, Rafael Henrik.

Középpályások: Hornok Zoltán, Matus Pál, Tóth csaba, Csejtei János, Kurilla Zoltán, Orovecz Róbert.

Csatárok: Gellai Imre, Lipták János, Beinschróth Zsolt, Kővágó Zsolt, Farkasinszki László

A csapat háztjáról még annyit sikerült megtudni, hogy szép számmal akadtak önként adományozók, akik anyagikban hozzájárultak ahhoz, hogy az amúgy igen

széreny keretekkel rendelkező fiatal csapatnak a megfelelő anyagi háttérrel biztosítani tudja a vezetőség. Ezért köszönet mindenkinek, akit illet.

Pelyva Miklós edző

Augusztus 20. Gyomaendrőd VSE - Magyarbánhegyes: 1:1 (1:0)

A hazai fiatalok meglepték a vendégeket. A gólon kívül számos helyzetet teremtettek, kapufát is lőttek. Szünet után kiegyenlített játék, felváltva akadtak helyzetek.

Gól: Lipták a 4. perc, egyenlítés a 70. percben.

Jó: Démusz, Tímár, Gellai, Kurilla.

Pelyva: rengeteg helyzetet hagytunk ki. Igazságos döntetlen.

Oroszázi Vasas - Gyomaendrőd FC: 2:2 (1:1)

A bajnokságnál magasabb színvonal. Kétszer egyenlítették a vendégek. Igazságos döntetlen.

Gól: Werle, Toldi.

Jó: Tanács, Dinya, Werle, Hunya.

Tabella: Megyei I. o.

6. Gyomaendrőd FC 1,1, - 4:2 4 pont
14. Gyomaendrőd VSE - 1,1, -1:3 1 pont.

Jön a génkezelte kukorica

MNO Az Európai Unió engedélyezte az egyik, genetikailag módosított kukoricafajta importját. A döntés szerint az amerikai, MON 863-as jelű kukoricát az unió területén a jövőben takarmányként használni lehet ugyan, de a termesztésbe nem lehet bevonni. A szállítások megkezdése előtt újabb engedélyezési eljárás indul: ennek során arról döntenek majd, hogy engedélyezik-e ugyanennek a kukoricafajtának a felhasználását élelmiszerekben is. A zöldsoportok bíralták az unió döntését. A MON 863 kukoricát, amely ellenálló a gyökerét károsító féreggel szemben, az Egyesült Államokban 2003 óta termesztik.

radio.hu

Lovas István:

Megvesztegetik a génkezelte kukorica támogatóit?

2005. június 13 MNO

Lovas István: Az „agrarmélytorok” ezután elmondta, hogy a tiltó törvény már

a közeljövőben nagy nyomásnak lehet kitéve, ugyanis 11 milliárd (nem elírás: milliárd) forint összegű „jégtörő” közeledik a magyarországi törvényi befagyasztás jégének széttörésére.

E cikk elsőrendű feladata így elsősorban az, hogy az olvasók és szakemberek figyelmét felhívja: árgus szemekkel figyeljék, vajon a jövőben ki vagy kik gyakorolnak finom, illetve kevésbé finom nyomást és lobbitevékenységet annak érdekében, hogy a termék magyarországi importtilalmát megszüntessék.

(Magyar Nemzet, 2005. június 13.)

Feiáldozható-e az egészség a profitért?

Itthon nemet mondtak a génkezelte kukoricára. 2005. június 13. (5. oldal)

Lovas István (Brüsszel) „A génkezelte kukoricában gazdag táplálékkal etetett

patkányok belső szerveiben fejlődési rendellenességet fedeztek fel; változások következtek be vérükben, ami azt a félelmet keltette, hogy az emberek egészségét a génkezelte élelmiszer befolyásolhatja.” (Independent, 2005. május 22.)

A független brit lap vasárnapi kiadásának cikkét Geoffrey Lean, a környezetvédelmi rovat szerkesztője írta. A lap tudomására jutott ugyanis, hogy a génkezelte élelmiszert gyártó amerikai Monsanto óriáscég által végzett kísérletek a génkezelte Monsanto-termékkel táplált patkányok veséjében és vérében változásokat okozott. A bizalmasan kezelt, 1139 oldal terjedelmű kutatási jelentésből az is kiderült, hogy ezeket az egészségi problémákat nem figyelték meg azon rágcsálóknál, amelyeket a kutatási projektben normál élelmiszerral tápláltak. (Figyelmeztet az „agrarmélytorok”.

Ami árt a patkánynak, árt az embernek is. Mindenható bioipar?)

Amit Isten egybekötött...

Sárosi József és Kovásznai Klára augusztus 30-án az endrődi templomban esküvel is megerősítették az egymás iránt érzett szeretetüket és hűségüket. Isten teljesítse be azt a jót, amit bennük elkezdett.

Frey Mihály és Giricz Klára augusztus 6-án Isten és ember előtt is egybekötötték életüket az endrődi templomban. Közös életüket kísérje öröm, boldogság, Isten áldása!

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szonda István

Varjú István neje Smiri Mária

Pál (szül: 1802. 05. 28.) Imre (szül: 1804. 10. 30.) János (szül: 1807. 06. 14.) Mátyás (szül: 1813. 02. 22.) Márton (szül: 1815. 10. 12.)

Varjú István (1772-1826) testamentuma

„1. Házát tanyájával együtt adja egyenlő joggal István, Pál és Imre fiainak, amelyből Mátyás és Márton fiainak semmi jussuk nem lesz.

2. Ezen ház tanya mellett van 4 és ~ fertály föld, erre nézve, ha a Nagyságos Földesuraság megengedné, azaz szándéka volna, hogy István, Pál és Imre fejenként egy, Mátyás pedig Mártonnal másfél fertály föld használatába jutnának.

3. Az ügynevezett bánom kertek között lévő szőlőjének birtokába István, Pál és Imre egyenlő jussal lépjenek, az öreg szőlő pedig egészen Mátyás és Márton fiait fogják illetni, mely szőlőt ezeknek felnevekedéséig a fent említett fiai munkálni, s abból öt részt addig közhaszonra fordítani legyenek kötelesek.

4. A vagyon öszvesen 20 db. Szarvasmarhája, 14 db. Lova és 70 db. Juha, azaz hetven db. Juha, mostanába ezen számos jószág négy részre oszlasson, úgy, hogy István és Pál egy, Imre egy, Mátyás, Mártonnal együtt egy részt kapjanak, amely részt nékiek a testvérei, amidőn maguk szárnyára kelnek tartoznak kiadni.

5. Vagyon 3 vasas, két fakó, összesen öt kocsija és egy szekere, ezek legyenek István, Pál és Imre fiaié, az hogy annak idejében Mátyás és Márton testvéreknek egy jó vasas kocsit adni legyenek kötelesek.

6. István, Pál és Imre fiainak fejenként 100 azaz száz forintokat váltó cé, mely sommát 300 forintokban nála halála

után megtalálni azonban.

7. Mátyás és Márton fiainak testál még 400 azaz négyszáz forintokat váltó cé, mely sommát ezen alkalmatossággal kézpénzben a jelenlevő árvák tutorának által is adott azon kéréssel, hogy ezt számadásba venni, s gyarapodás végett kiadni venné gondjába.

8. István, Pál és Imre tartozni fognak Mátyás és Márton testvéreiket illő módon felnevelni, s a tőke gazdaságból kiházasítani.

9. Ha Mátyás vagy Márton mesterség tanulására szándékoznának, s kívánnak azok lenni, őket attól testvérei el ne fogják, sőt abban gyámolítsák, s közösségből ideire felszabadítván szabadon bocsájtásuk.

10. a 7. szám alatt Mátyás és Márton fiainak hagyott 400 forintokra nézve elrendeli, valamint más ezeknek testált vagyionokra nézve is, hogy ha ezek közül valamelyik meghalozna nevendék nőtlen korába mindenkor a kettő közül az előt illesse a megholtak vagyona és része a többi testvérei, abból semmi just nem formálnak.

Sig. Endrőd, 27. auguszt 1826.

Salacz József nótárius által

Készült: Farkas István
Gácsai Imre esküdtek
Vaszkó István árvák tutora
jelenlétében

Elhaltak: neje Smiri Mária
1823. ápr. 14.
Varjú István
1826. szept. 9.”

Pásztortalálkozó Balán

Szeptember harmadikán, szombaton Endrőd-Községbalán összegyűltek a területen valamikor legeltető pásztorok és a néprajzkutatók, hogy felidézzék a korábban virágzó pásztorkultúrát. Póhalomig személygépkocsival, majd onnan Balára - a területen még mindig a hagyományos gazdálkodást folytató pásztor - Elek András lovas kocsival vitte ki a kis társaságot. Az út ma is oly nehéz ezen a területen, mint valamikor, de az öreg pásztorok meghatódva zötyögtek az úttalan utakon. Márki Imre, Timár Béla, Debreceni Elek juhászok, Szarka István gulyás és Uhrin Pál csikós jött el a régiek közül. Kun Béla és Kun Zsigmond, akiknek édesapjuk juhász volt is eljöttek felidézni gyermekkoruk szép emlékeit. Endrőd-Községbalán Kiszely Béla gulyás szálláshelyén táboroztunk le, ahol ízletes birkapörkölt várta vendégeket. A pörkölt elkészítéséért és a barátságos fogadtatásért ezúton is szeretnék köszönetet mondani Turcsányi Miklósnak és Kiszely Bélának. Az ebéd után kis kirándulást tettünk Geist- és Csudabalára. Tisztelettel emlékeztünk Puskás László solymászra az emlékének állított kopjafánál a Geist-erdő mellett. Csudabalán sajnos a kastélynak, a magtárnak és az iskolának csak a lebontott helyét tudtuk megnézni.

Közben a gyűjtésen résztvevő kutatók, Nagy László (Sárréti Múzeum), Kolozsvári István (Debreceni Egyetem), Dr. Dénes Zoltán (Debreceni Egyetem), Kunkovác László fotóművész-etnofotográfus, valamint Domkó Rebeka, Nagy Zsuzsa, Kiri Edit, Horváth László és Kovács László Erik néprajz szakos hallgatók serényen jegyezték fel a pásztorokból feltörő emlékeket. A kis összefoglaló a környező tanyákból és juhászatokból is ellátogattak, és kapcsolódtak be a terület bemutatásába. A vidék ma is gyönyörű csak sajnos elvadult - jegyezték meg a pásztorok - „kevés idekinn a jószág.”

Ez a kis kirándulás csak kezdete a Balai néprajzi kutatásnak. A munkában több intézmény és magánkutató is

képviselteti magát. A munka folyik tovább a kutatók íróasztalánál és reméljük a eredményekről, olvashatunk, majd hamarosan néhány cikket, valamely tudományos szaklapban.

Szonda István

Uhrin Pál és Elek András pásztorok

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XII. évfolyam

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat * 2005. szeptember

szeptemberi - csejti - melléklet

Volt egyszer egy tanyavilág

CSEJT

„Valósággal nyűgbe ver valami különös érzés, amelyhez hasonlót soha semmi nem ébresztett bennem, csak a föld, ahol ringott bölcsőm!”

...„És nem tehetünk egyebet: Hordjuk ezt az örökös, láthatatlan bilincset, mely egymagában is elég volna arra, hogy az ember szabad soha ne lehessen. S még úgy a legjobb, ha megadással hordjuk és rozsdáit magunk takarítjuk, mert aki lázadva összetöri ezt a kelyhet (azaz a hon-szeretetét), a hegyeket teszi egyenlővé a sík földdel, hogy zugot magának sehol ne találhasson...”

A Tamási Áron által megfogalmazott és leírt gondolatok jegyében jött létre az a szervező bizottság, aminek munkája eredményeként 2005. augusztus 27-én a csejti tanyavilág, az ott élők emlékét megőrző emlékmű avató ünnepség volt Csejten...

Az ünnepségre szívesen és örömmel, az időjárás viszonyaitól is dacolva jöttek az itthon élők, de eljöttek sokan vidékről is. Biztosan összegyűltünk 220-230-an.

Az ünnepség előtti napok nemcsak az előkészítő munkái miatt jelentettek nagy izgalmat mindnyájunknak. Ezekben a napokban néha itéletidő járta végig egész Európát, városunkat is elérte. Városunkban annyi eső esett egy nap, mint korábbi években 1-2 hónap alatt. Nagy volt a sár még a városban is, hát még ott kint a tanyán? Tele voltunk kételyekkel, hogy jutunk ki; a sáros dűlő utakon könnyen elakadhatunk stb.... Többekben megfogalmazódott hogy el kellene halasztani az ünnepséget, de azonnal jelentkezett a következő probléma: hogyan adjuk hírül ezt a közel 200 jelentkezőnek? Egy-két nappal az ünnepség előtt?

A vadásztársaságok is segítettek, terepjáró kocsikat adtak kölcsön, amit traktorokkal lehet vontatni.

Sikerült! Az időjárás sem nem fogott ki rajtunk!

Az ünnepséget megtartottuk. Az ott elhangzott emlékezéseket részletesen leírjuk, hogy olvasóink is átélhessék a meghatóan szép gondolatok olvasásakor azt a fájó érzést, ami oly sokunkban megfogalmazódott: Miért kellett eltűnnie a magyar tanyavilágnak, miért kellett tönkre tenni, széjjelszórni a magyar paraszt családokat?

Igen jól tudta ezt az akkori megszálló, és őket kiszolgáló hazai hatalom, hogy a magyar parasztság történelme során a legsötétebb időben is megőrizte, és továbbadta a magyarság életének értékeit, hagyományait. Ezért akarták elpusztítani a magyar parasztvilágot, ami sajnos

majdnem sikerült nekik Kár volt...

A mai ünnepség viszont azt bizonyítja, hogy hála Istennek, ha szétszórva is, ha megfogya is, az utódokban tovább él az ősök szelleme!

Az emlékmű állításának gondolatát elsőként Buczkó Imre mondta ki az endrődiek baráti találkozójának beszélgetése során. A gondolatot, a szót, tett követte, és összeállt a lelkes csejti csapat, akik szervezték, a kivitelezést is végezték, és az ünnepséget lebonyolították:

Vargáné Földvári Krisztina, Ambrózi László, Ambrózi Mihály, Kertes Imréné, Ács István, Balog Péter, Uhrin Péter, Varjú László, Varga Tibor, Iványi Vince, ifj. Gellai László, Ambrózi Atilla, Koloh Zsolt, Borsos János, Papp Imre, akiket fo-

lyamatosan összefogott és irányított Buczkó Imre, aki az utolsó héten nap mint nap itt volt Pázmándról. Az Endrődiek Baráti Köre képviseletében: Császárné Gyuricza Éva és Fülöp Imréné.

Az emlékművet tervezte és elkészítette: SZONDA ISTVÁN díszítő szobrász.

Az emlékművet felavatta: Dr. Varjú Imre kanonok (volt csejti lakos).

Az emlékmű anyagát (kötőmés és beton) Gyomaendrőd Város Önkormányzata és Oskó Sándor biztosította.

Az ünnepség technikai feltételeinek biztosításában nagy segítséget nyújtott Jakus Imre képviselő és a Gondozási Központ vezetője: Gellai Józsefné.

Az ünnepséget megtisztelte mintegy 220 volt csejti lakos. Továbbá: Timár Mihály Gyoma plébánia kormányzója, az Endrődiek Baráti Körének elnöke Dr. Latorcai János országgyűlési képviselő Gyomaendrőd diszpolgára, Katona Lajos alpolgármester, Jakus Imre képviselő, és az Endrődiek Baráti Körének néhány tagja és az Endrődi Gazdakör elnöke és néhány tagja.

Meghatóan emelte ünnepségünk hangulatát FÁSI ÁRPÁD (nagyszülei: Novák Gizella és Fási István voltak), aki a köszoruzás és a virágok elhelyezése idején tárogatózott. Tárogatójával előadott magyar kuruc dalok fájdalmasan hasítottak a szíveikbe... sokan dúdolták a szép magyar dalokat, mint: Kraszna-Horka büszke vára, Elindultam szép hazámból, Megkötöm lovamat, Szép vagy gyönyörű vagy Magyarország stb. Az egyetemista fiatalember későbbiek során meghatóan emlékeztetett,

hogy szinte napra ünnepelethetnék Rákócziak vezérlő fejedelmébe való választását. II. Rákóczi Ferenc a kuruckor legnagyobb alakja volt, bibliai őrálló, szakrális fejedelem, aki sokat tett az alig több mint egy millió fő lecsökkent magyarság megmaradásáért. Elmondta, hogy a tárogató hangszernek is nagy jelentősége volt történelmünk során. Sokszor hatásosabb eszközként bizonyult a 200 évig tartó német uralom alatt, mint a fegyver. Hangja messzire elhallatszott, a rajta játszott dalok a hazaszeretetről, a haza megtartásáról szóltak. Ezért a németek összegyűjtötték, elégették a tárogatókat, de szerencsére maradt néhány eredeti darab... emlékezett vissza Fási Árpád, akinek a gyökerei Csejten vannak, ezért jött el Budaörsről édesapjával a mai ünnepségre.

Az ünnepségen elhangzott beszédek és a levélben megküldött emlékezések:

Elhangzott Gyomaendrődön, a Csejtről elszármazottak találkozásán 2005. augusztus 27-én.

Gyalog szerettem volna jönni,
hogyan érzem: - a telt kalász,
a rét sok térdeplő füve
elém borul, el nem eresztve,
s lábam kérve kulcsolja át.

Gyalog szerettem volna jönni
át szorgalmas földeken,
mindenkinek átkiáltani,
mezsgyén átlépni, keztrázni:
„Na és a munka, hogy megyen?”

Én gyalog fogok hazamenni
a sárral lepett füveken,
mezítláb, hogy sírva érzem,
ha felmelegszik a szülőföld
pora, mikor megérkezem.

Váci Mihály megindítóan kedves versének részletével köszöntöm a Csejtről elszármazottak találkozásját, ezt a mai, a fájdalmakat is felszaggató, sáros, de mégis felemelő búcsújárás, valamennyi itt lakó és innen elszármazott társunkat, barátunkat.

Találkozni jöttünk, visszanyúlni gyökereinkhez, hogy gyermekkorunk élményeiből merítve, az endrődi, a tanyasi, a csejti életeréből töltekezve legyen erőnk dolgozni, tenni, állni a vártán az újabb találkozásokig.

Életünkben vitathatatlanul vannak nyomot hagyó helyek, a munkáló idő színterei, sorsközösségi meghatározók a térben. Az indulás mindenre emlékező alázata a szülőföld!

Nekem ez Endrőd!

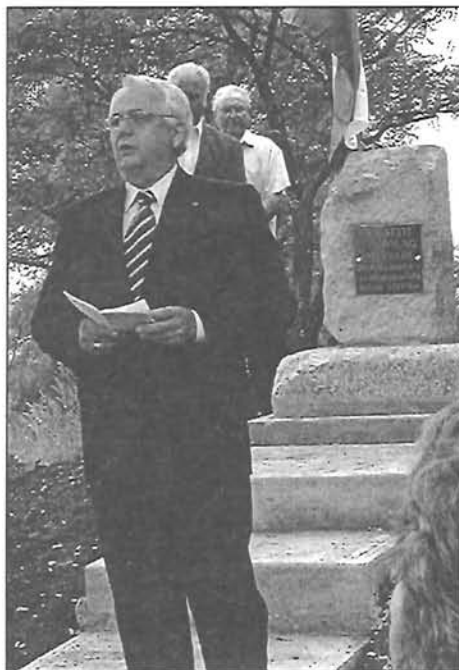
Itt jártam óvodába, általános iskolába, itt formálódtam, itt fejlődtem, itt alakultam évről évre a boldogulás reményében.

Nagyapám köteles-műhelye, velünk szemben a kovácműhely, sújtásnyira a bognár és a szíjártó műhelyek ezer rejtélye jelentette az első ismereteket, de a feltáruló világ zavarosságát, sokszínűségét, a jellemek változását mégis az Ipar-testületi kocsmá adta, udvarán a hatalmas eperfával, ahová elmenekülhettünk, ha szegény Száfián valahol feltűnt a látómezőnkben.

Ez a világ volt „kisember-korom!”

Voltam rizsföldi gyomláló fiúcska, vigyáztam libákra és tehenekekre, saraboltam és egyeltem cukorrépát, kapáltam a földünket, aratáskor gyűjtöttem a kévét, ősszel törtem kukoricát, de később voltam malteros-fiú és egy hónapig kereskedő inas is.

Ipiapacsoztam az Erzsébet téren, purgáltam a Mirhón, fociztam a tornaterem udvarán, a templomkertben és a ligeti pályán, ismertem a holtágakat és a kubikgödöröket, hiszen csúrongáltunk azokon eleget, és átúsztam én is, mint másannyan, az ezerszer tiltott Élő- Köröst, már el-

sős koromban.

Voltam betlehemes, háromkirályos, önkéntes tűzoltó, gimnazista koromban figuráns is, közben Szabó Tibával bejártuk a környéket, feltártuk-bevettük az egész határt a Kúriától a Polyákhalomig, az Ugaraktól Csejtig és Varjasig..

Tudtuk, hol s milyen fészkek vannak, merre költ a gébics, hol izzik-virít a pipacs legszebben, és május édes bódulatában hol illatozik az orgona a legkiteljesedetben.

Ma már csak álmok ezek, de megtörténtek álmok, melyeken át nyomot hagyóan dajkálta életem ez a világ, s biztos vagyok benne, ezzel valamennyien így vagyunk.

Amikor mostanában, már őszült fejjel, idefelé tart az utam, minden falu, minden tanya, ami még van, ismerős.

Elszorul a szívem, bár ma másként, máshogy, jobban élünk, mégis a változásban a visszahozhatatlanság, a végleg eltűnés lett számunkra a meghatározó.

Akkor még volt mindenben valami rend!

Valami az elrendelésben megszabta, hogy mikor és mi a dolgunk a világgal! Miből, mi és hogyan építhető.

Ma már csak néhány tanyahely, om-ladozó, széteső vályogok! Tanúi élettörténeteknek, amiket a parancsoló idő génjeinkbe előre betáplált, hogy felcsillanó élethullámokon aztán visszaköszönjön az sorsunk egy-egy pillanatában, mint tiszta forrás, amiből tenyészszámra ihat az ember.

Kutak, az élet vizei!

De hol vannak már azok a gémeskutat?

Aztán hatvan év után kezdjük sajnálni a sok elszalajtott pillanatot az életünkből. Amikor beérik bennünk egy-egy gyerekkori szülői intés, tanítói, lelkipásztori gondolat, mint egy-egy mű, egy-egy alkotás, vagyis amikor az igazság alkotóelemévé válik a tárgyak összefüggése, amikor azok különös, új életre kelnek, s nyomot hagy-

nak, mint tanúkövek!

Ezek vagyunk, jelzőkövek, akiknél majd egyre jobban a jel, a kő kerül előtérbe, és válik meghatározóvá.

Sokan nem értik, hogy miért tartjuk lelki hazánknak azt a szívünkben még ma is kristálytisztán élő poros-sáros szülőfalut, és akkori tanyavilágát, amit még mindig Nagynak, Szépnek és meghatározónak tartunk, ami semmire át nem váltható, ami fölcserélhetetlen, ami soha el nem hagyható, ahogy Timár Máté fogalmazta olyan leegyszerűsített teljességgel: ami „a kezdet és a vég...”

Igaz, hogy az élet megmutatta nekünk Endrődieknek, Csejtieknek, a maga legkegyetlenebb oldalát is, mégis állítom, hogy ezeket a borzalmakkal teli éveket ma már egyikünk sem hagyná ki életéből.

Talán kellett mindez ahhoz, hogy jobban ragaszkodjunk szeretteinkhez, hogy jobban kötődjünk egymáshoz, hogy megtanuljunk felismerni az igaz emberi értékeket, és hogy megtanuljunk küzdeni, harcolni önmagunkért.

Kemény lecke volt ez, emberformáló!

Emlékszem, sokkoló volt látni, hogy ez az arcot kicserepesítő, a kezét-lábat megkérgező, gerinc-keményítő, de óriás értéket termő tanyasi lét rövid pár év alatt darabokra hulló temetővé vált.

Az élet, a munka, az értékteremtés világából a pusztulás, a korlátok, a negatív megkülönböztetések megbélyegzett túlélőivé váltunk.

Ám a dacos újraélés erősebben munkált bennünk, mintsem feladtuk volna.

Hatvanegy évesen erre vagyok a legbüszkébb, és arra a harcra, ami bebizonyította, hogy amikor mennünk, távoznunk kellett, bár belül ömlöttek könnyeink, mégis nem siránkozni, nem menekülni akartunk, hanem küzdeni mindazért, amik voltunk, és amik lenni akartunk: ki-meríthetetlen erejű, a hitet megtartó, a feladatot, a munkát vállaló, azt tisztességgel elvégző, értékes emberek!

Irányt mutató Jelek! Jelzőkövek!

Köszönet mindazoknak, akikben a dacos újraélés mindmáig munkált és munkál, aki nem adták fel, hittek!

Hittek abban, hogy összetartozunk, hogy lehetséges ez a mai találkozás, s hogy ebben újra egymásra lelünk, és hogy erre a búcsújárásra, erre az emelkedett emlékezésre, pár órára, a szülőföld átglyúrt, marasztaló sarától szívünk újra felmelegedik.

Köszönjük, hogy mindezt vállalták, hogy gyermekeink és unokáink elé követendő példaként ezt állították!

Isten hozott hát mindannyiunkat!

Dr. Latorcai János

Márton Gábor: Az endrődi tanyavilág

Endrőd életében a tanyavilágnak fontos szerepe volt. Még az 1900-as évek elején is a lakosságnak csaknem a fele tanyán élt. Ezért volt fontos tényező az iskola. A tudás alapjait ott szerezték meg. Közülük sok kiváló ember került ki. Némely tanyai település felért egy kisebb községgel. Csejt, Varjas, Nagylapos, Öregszőlő, Décspáskum, Ugar, Polyákhalm, Hunya...

A tanyák iskola problémáját csaknem egészében a római katolikus egyház oldotta meg.

Az egy tanerős iskolákban a tanító lelkiismerete, tudása és gyerekszeretete döntő jelentőségű volt. Nem volt könnyű az 1-6. osztályos iskola tanulóit oktatni, nevelni. A másik fontos tényező a szülők hozzáállása volt. Mindent megtettek, hogy a kiváló tanítót hosszabb időre, sokszor évtizedekre magukénak tudják. A község legészakibb, egyben legtávolabbi része Csejt volt. Benyült Mezőtúr és Túrkeve alá.

1309-ben területén már 9 lakott és 1 lakatlan telek volt.

Egy kis temploma is volt, de fedetlen. Valószínű, a tatárjárás emlékét őrizte. Balogh Lajos épített belőle házat, és a még felismerhető temetőt nem szántotta, hogy a holtak nyugalma ne háborgassa. A terület ura a SIMAY család volt.

1449-ben Hunyadi János (a nagy törökverő) kormányzó a területet Békés megyéhez csatolta, de egyházi szempontból megmaradtak Egrinek.

1556-ban lakói 14 kapu után fizettek adót. 1570-ben még falunak jelzik. A török időkben teljesen elnéptelenedett. A hódítók kiűzése után telepések érkeztek Észak-Magyarországból.

Mária Terézia idején a telepések már dohány kertészettel is foglalkoztak.

1855-ben lakóinak száma: 226 fő volt. Haruckern báró a GYULAI URADALOM részévé tette. A lakosság iskolát kért az URASÁGTól 1730-ban.

Első tanítójuk: Zsámboki István volt, aki a „notáriusságot” is ellátta.

1741-ben Kelemen Péter lett a „mester”. Ő már 39 tanulóval szakavatottan foglalkozott egy „parasztházban”.

1912-ben két új iskola épült a környéken: Csejten és Varjason. A csejti 1., a varjasi 2 tanerős volt. A házaspár, Lesniczky József és feleségét Fugli Margitot áthelyezték Varjasra, Csejtre pedig a férj testvérét, Lesniczki Istvánt választották meg tanítónak. Ő 1945-ig tanított Csejten.

Az iskola szomszédságában KASZINÓT is építettek, amely a lakosság ügyeit szolgálta. Beindult a LEVENTE foglalkozás, sportversenyeket rendeztek, létrehozták a színjátszó csoportot (főleg népszínművek bemutatására), népdal és zeneesteket rendeztek. Színpadot építettek, színpalákat festettek. Tánciskolát szerveztek, batusbálokat, farsangi mulatságokat rendeztek, és hetenként ismertették az endrődi publikációt.

Igen látogatottak voltak a téli EZÜST KALÁSZOS GAZDA TANFOLYAMOK. Ők építették az ország egyetlen tanyai ORSZÁGÁSZLÓJÁT, melynek avatásán országos és megyei vezetők is tiszteletüket tették. Erre az alkalomra az iskola belső falán tanítójuk irányításával elkészítették a Nagy Magyarország hegy-és vízrajzi domborműves térképét. Az avató ünnepségen közel ezer ember vett részt. 300 személyes ünnepi ebéddel és népes bandérium vonulással zárult a feledhetetlen ünnepség...

1938 telét tragikus esemény zárta. A színjátszó csoport próbáján Földvári Terike kezében fellobbant a „benzínlámpa”. Terike, a főszereplő belehalt az égési sérüléseibe.

En 1944-ben kora tavasszal képesítőttem, a hadi események miatt Szegeden a MÁV Fiúnevelő Intézetben kaptam tanítói állást. Már akkor

nyáron Kaposvárra menekítettük az intézetet. Kalandos utazás után értem haza karácsonyra. Januárban a polgári iskolába kaptam meghívást. Ott tanítottam a tanév végéig.

1945 őszén a Csejti iskola nevelő nélkül maradt, ennek katedrájára választottak meg.

Egy tanerő, nyolc osztály, 72 tanítvány. Folytattam Lesniczky tanító munkáját. Megszerveztem az úttörő csapatot. Újjá szerveztem a színjátszást, történelmi tárgyú előadásokat tartottam a kaszinóban, tanyai futbalcsapatot szerveztem, a lakodalmakban vőfély szerepet vállaltam. Öt év után átjártam az iskolát testvér öcsémnek, Mihálynak, én bekerültem Endrődre, majd később a Gyomai Járási Oktatási Osztály vezetésére kaptam megbízást. Erről a posztról másfél év után lemondtam, 1952-ben megházasodtam, és Endrődön lettem tanító, majd tanár, amikor elvégeztem a Szegedi Tanárképző Főiskolát. 1957-ben ismét tanyára, Nagylaposra kerültem, ott kéttantermes iskolában tanítotunk feleségemmel 23 éven át. Kezdetben két tanulócsoporthoz megosztásban, később négy csoportra szaporodtunk.

Úttörőcsapatunk igen erős volt. Országjáráson, táborozáson vettünk részt. Minden évben az ország más és más táján voltunk. Ezt a tette lehetővé, hogy a körülöttünk lévő tanyai iskolák megszűntek és sok gyerek átiratkozott hozzánk. A tanulók száma száz fölé emelkedett. Az iskola kapott két új tantermet, szertárt. Gyuricza Irma, Hunya Elekné, Janovszki Györgyné, Czibulka György, Janovszki György, Rojik Mihály. Színonalvas tornaviszgával zártuk a tanéveket. Nyaranta a férfi tanerők a szövetkezetben betakarításkor brigádban dolgoztak (Gácsi László, Rojik Mihály, Fülöp Imre, Márton Gábor). Egész évi kenyerünket megkerestük a szünetben. Nagy táborokba mentek tanítványaink nyaranta, szinte ingyen. Mivel a telep egyetlen televíziója a mi „Munkácsink” volt, mikor beesteledett, kivittük az összenyitható tanterembe, és sokszor 70-80 néző is volt, akik a Szülői Munkaközösség határozata szerint esténként 1-1 forintot adtak a gyerekek táborozásának segítésére. Ezt a pénzt a szépmelékű Rideg Jánosné kezelte. Megszerveztük az idős emberek segítését is.

Tanítványaink közül mind többen tanultak tovább gimnáziumokban, és egyetemeken is.

A felnőttek részére „Dolgozók” iskoláját működtettünk 6 éven át. A gyerekeink részére színdarabokat írtam, amit ők ünnepségeken adtak elő. Összegyűjtöttem a helyi népszokásokat. Endrőd jeles embereinek életét megörökítettem: A mi primásunk című írásomban; Élők, holtak vallomása; Az endrődi iskolák története; Iskola-pad és katedra; Tempó ETK; Hajrá Gyoma; Rózsahegy Kálmán élete; Csernus Mihály egyházi énekei és magyar nótái.

Meghajtom fejem a háború áldozatai előtt, és mint korunk hőseire emlékezem: Gyuricza Imre, Tímár Vince, Mihály István, Földvári Sándor, Hegedűs Károly, Kajla Máttyás, Óvári Tímár József, Madarász Sándor.

Köszönöm a sorsnak, kiváló szülőket ismerem itt meg. Emléküket szeretettel őrzöm.

Wass Albert: Üzenet haza

Üzenem az otthoni hegyeknek:
a csillagok járása változó.

És törvényei vannak a szeleknek,
esőnek, hónap, fellegeknek
és nincsen ború, örökkévaló.

A víz szalad, a kő marad,
a kő marad.

Üzenem a földnek: csak teremjen,
ha sáska rájga is le a vetést.

Ha vakond túrja is a gyökeret.
A világ fölött örökdiik a Rend
S nem lesz magja a nemes gabonának,
de híre se lesz egykor a csalánnak;
Az idő lemarja a gyomokat.
A víz szalad, a kő marad,
a kő marad.

Üzenem az erdőnek: ne féljen,
ha csattog is a baltások hada.
Mert erősebb a baltánál a fa
s a verző csonkból virradó tavaszra
új erdő sarjad győzedelmesen.
S még mindig lesznek fák, amikor a rozsdá
a gyilkos vasat rég felfalta már
s sújtó kéz is szent jóvátétellel
hasznos anyaggá vált a föld alatt...
A víz szalad, a kő marad,
a kő marad.

Üzenem a háznak, mely fölnevelt:
ha egyenlővé teszik is a földdel,
nemzedékek örváltásain
jönnek majd újra boldog építők
és kiassák a fundamentumot
s az erkölcs ősi, hófehér kövére
emelnek falat, tetőt, templomot.

Jön ezer új Kőműves Kelemen,
ki nem hamuval és nem embervérrel
kötö meg a békesség falát,
de szenteltvízzel és búzakenyérrel,
és épít régi kőből új hazát.
Üzenek a háznak, mely fölnevelt:
a fundamentum Istentől való
és Istentől való az akarat,
mely újra építi a falakat.
A víz szalad, a kő marad,
a kő marad.

És üzenem a volt barátainak,
kik megtagadják ma nevemet:
ha fordul egyet újra a kerék,
én akkor is a barátjok lesznek
és nem lesz bosszú, gyűlölet, harag.
Kezet nyújtunk egymásnak és megyünk
és leszünk Egy Cél és Egy Akarat:
a víz szalad, a kő marad,
a kő marad.

És üzenem mindenkinek,
testvérnek, rokonnak, idegennek,
gonosznak, jónak, hűségeseznek és alávalónak,
annak, akit fájás űz és annak,
kinek kezéhez vércseppek tapadnak:
vagyázatok és imádkoztatok!

Valahol fönt a magos ég alatt
mozdulnak már lassan a csillagok
a víz szalad, a kő marad,
a kő marad.

Maradnak az igazak és a jók.
A tiszták és békességesekek.
Erdők, hegyek, tanok és emberek.
Jól gondolja meg, ki mit cselekszik!

Likasszák már az égben fönt a rostát
s a csillagok tengelyét olajozzák
szorgalmas angyalok.
És leszen csillagfordulás megint
és miként hirdeti a Biblia:
megmérítik az embernek fia
s ki mint vetett, azonképpen arat.
Mert elfut a víz és csak a kő marad,
de a kő marad.

Elmondta: Fülöpné Kis Erzsébet

EMLÉKEZÉS

Az utolsók vagyunk, akik itt születünk és most – emléket állítva – elballagunk egy nagy, hosszú sort alkotó – itt élt – csejtek után.

A sor nagyon hosszú előttünk, amely az égi országúton halad. Írásos üzenet a régi ősöktől nem maradt ránk írásos formában, de cselekedeteikkel minden korból azt üzenik nekünk, hogy kemény munkával a csejti föld minden korban megélhetést és néha még jólétet is biztosított az itt élt embereknek!

A legrégebbi kor üzenetét pont a mi – utolsó csejti – generációnk lelte meg, a NEOLIT korból származik. 1923-tól 1970-ig itt végzett talajjavítások során került feltárára a talaj alsó rétege. Rengeteg kezdetleges eszköz került a felszínre, kézzel formált égetett edények, poharak, máz nélkül, durva égetéssel.

A BRONZ korból származhattak azok a „gödörházak”, amelyek a földbe voltak mélyítve, középen tűzhely maradványok, edénytöredékekkel. Temetkezési szokásuk, zsigorított, ülő testhelyzetet mutatott. Ékszereik bronzból készültek, gyűrűk, karperecek, fűgök voltak.

Az akkori korszellem nem törődött a leletek mentésével, mindössze a talajjavítást irányító és a bánya kijelölést végző Dzubai mérnök gyűjtötte össze a szebb darabokat és adta le a múzeumoknak. Később – miután kollegája lettem – magam is így cselekedtem. Az itt talált leletekből egy malomkővet vittem be az Endrődi Polgári Iskolába, melynek akkor tanulója voltam.

A NÉPVÁNDORLÁS kora erre a területre is rányomta bélyegét. KELTA jelenléte utalt az itt talált használati eszközök egy részére.

AVAR kori nyomok a halomsírok. Nevezetesebbek a SIMA-I (Habina tanya mellett) halom, a LYUKAS-halom (amely később betyár tanya volt), és a SZALAI (Hadi) tanya melletti halom. Az AVAR kort támasztja alá még a Körös szabályozásánál talált sírok és az AVAR-sisak.

Az itteni nyomok még több népvándorlás-kori itteni jelenlétét is jelzik.

A HUNOK letelepedését ezen a részen már írásos emlék is bizonyítja. Az Attila udvarába igyekvő bizánci követ PRISZKOSZ említi SIMA község nevét, ahol megszállott.

Magyarok legeltetve vagy harcolva szintén átvonultak Csejten is. A nagyapám földjén honfoglalás-kori lovas-sírt találtak árokásás közben.

ANONYMUS Krónikájában a Honfoglalással kapcsolatban már említi PÓHALOM nevét.

Csejt említése írásos formában SIMA községhez tartozóként szerepel, mivel temploma volt. Önálló adózóként 1390-ben említi, amikor 10 porta után kellett adózni és a Berettyón való halálszat után.

Tulajdonosként 1416-ban említik, amikor a királyi leirat Werbőczy Benedeknek és társának engedélyt adnak a Berettyón malom építésre. V. László 1453-ban tulajdonában megerősíti. A továbbiakban még többször szerepel Csejt neve – fogó porta számmal – az adójegyzékben.

A török 1566-ban foglalja el Gyula várát. Írásos emlék még 1623-ból származik a portának fizetett adózás miatt. Az átvonuló szpáhik Endrőddel együtt felgyújtották.

Endrőd a török kiűzése után 1717-ben kezd benépesedni. Valószínű a község pusztája lett.

CSEJT 1798-ban a Stochammer familia tulajdonába került, több községgel együtt. Házasság révén kerül Bolza gróf tulajdonába, ekkor telepedtek Csejtre az első kertészek.

Mérőföldkő Csejt életében 1836, mert ekkor nyitotta meg iskoláját. Botos József a tanító, aki 16 gyereket tanít. 1839-ben már 35 gyerek jár iskolába, „Iskolamester” Takács István. Temploma a mai BÁRIS föld területén volt.

CSEJT az 1848-as Szabadságharcban önállóan van említve. Hozzájárult a hadi kiadásokhoz, háromszor is küldött 2-2 újoncot a háborúba. A létszámahoz képest ez soknak számít.

ENDRŐDHÖZ hivatalosan 1854-ben kerül. Ez a község legnagyobb külterületi települése.

1855-ben 226 fő lakja. (Ennyin lehettünk 2005-ben a csejti emlékműavató ünnepségen. Szerk.).

Körös szabályozásával az árvizek megszűnnek, így Csejt területe is felértékelődik. A Berettyó által körülhatárolt rész 1900 kat. holdat tett ki a KEVI határig. Nagyrészt legelő, de a Berettyó parti részen kertészetet, (dohány) hoztak létre. Kiterjedt erdőségek

is találhatóak ebben az időben. Jó búvóhelyet adott a betyároknak, akik a Lyukas-halom odúikban tanyáztak. A közelben lovakat legeltető csikós meglátta őket, de észre vették, és nagyon elverték. Erre a csikós bement Mezőtúrra és bejelentette a betyárokat, akiket elfogtak, a főbetyárt kivégezték. A Szalai tanya ajtaján is látható volt a balta nyoma, mert azt is be akarták törni. Szilágyi inkább csak futóbetyár volt, aki állatlopásból élt, inkább csak a BALAI nagylegelő környékén tanyázott.

CSEJT betelepülése az 1900-as évek elejére tehető. Ekkor került felparcellázásra az itteni nagybirtok. Megkezdtek a tanyák építését. Endrőd VI. kerületét képezte Csejt. Összesen 110 tanyaszám volt, és az 1945-ben felosztott SZIKSZAI birtok területén épített tanyák.

SÜRÜCSEJT faluszerű település volt, 18 házzal. A kulturális színvonal magas volt. 1926-ban Olvasó Kör épült közös összefogással. Újságokat járattak, az „olvasó” jelleget a „Misztótfalussy Kiss István” féle vándorkönyvtár adta. A népi írók munkái is (pld. Kodolányi stb) megtalálhatóak voltak.

Iskolája 1836-os megnyitása óta folyamatosan működik. A két tantermes új iskola már 50-54 tanuló fogad.

Csejt kulturális szintjét nagy lépéssel vitte előre két kiváló pedagógus, Lesnyiczki István és Márton Gábor. Időben közel egymás után következtek és a – tudásbeli és kulturális – fejlődés így magas színvonalra tudott emelkedni. Színjátszó csoportokat hoztak létre, tevékenységük a község határain túl is terjedt.

Különösen kiemelni az 1941-ben létesített téli gazdasági iskolát. Szinte minden tanya gazda részt vett az oktatásban. Annak elvégzése után „Ezüstkalászos Gazda” oklevelet kaptak. A gazdálkodási színvonal növekedését nagyban emelte ezenkívül még a Dániában fogságban lévőknél ott szerzett, és haza hozott tapasztalata. Jó példa erre Szabó Feri bácsi, aki szikes földjein libatenyésztéssel tudott foglalkozni, Dániából hazatérve a kis darab jó földjén mint gyümölcsöst létesített.

A dán példa az összefogásra, a szövetkezésre is jó volt. Többen összefogva traktort vásároltak, ami a tulajdonosoknak is és a külső igénylőknek is nagy segítséget jelentett. Később kibővítették terménydaráló vásárlásával is. A szorgos munkának és a nagy akaterőnek köszönhetően 1948-ra a gazdasági élet helyre állt. Szinte minden tanya egy kis üzemmé változott, magasabb szintű gazdálkodás útjára léptek. Ehhez nagyban hozzájárult Mezőtúr városnak a közelsége, hetente keresték fel az ottani piacot, ahol kiváló terményeknek, gyümölcsöknek nagy volt a keletje.

A meginduló szövetkezetesítés I. típusú formája még példázta a Dán típusú szövetkezeti mozgalmat. Közösen rizstelepet hoztak létre, gyümölcsöst telepítettek, magtárakat, istállókat hoztak létre.

A gazdasági boldogulást megirigyelte a munkás hatalom. „Csontbrigádjaik” ráuszította a parasztokra. Elvettek, amit lehetett, az embereket bokarugdosással, ütlegeléssel belekényszerítették a szövetkezetekbe. Ezzel elérte a mai eredményt. Nincs virágzó tanyarendszer, akik ezt működtették szétszóródtak az országba. Maradt a pusztá föld, az üres határ...

Nyugaton járva fájó szívvel szemlélem az ottani korszerű farmrendszereket. Irigylem még a korszerű gépeiket is. Nálunk minden generáció épít valamit és a kis márványtábla jelzi ki csinálta, mikor... Ők nem éltek a szocialista rendszerben, nem ámitották őket a kommunizmusi jóléttel, ami aztán a vadkapitalizmusba ment át. Futhatunk nyugat után, a lemaradásunk több mint 50 év, ha ők nem fejlődnek, üresek a zsebeink, kirabolt az országunk...

Ha Csejten járok és behunom a szememet, újra a négyéves korom jön elő, amikor unokatestvéremmel együtt – Ambrózi Lászlóval – álltunk nagymamám előtt Szent Anna napkor, és köszöntöttük őt neve napján, a kedves kis családi verssel:

/Messziről jöttem én,/ Békés Vármegyéből. / A csejti Berettyó/ Tükröző vizétől./ Siettem, siettem,/ Mint a liba, / Hogy ide érhessek,/ Nagymamám neve napjára./

Ha újra kinyitom a szememet, a szomorú valóság tárul elém. Egy kirabolt, tönkret ment határ képe. Az Országzászlónk dombja, és rajta a most elhelyezett emlékkő és tábla jelképezi számunkra a gazdag volt Csejtet, és a szebb Magyarországot.

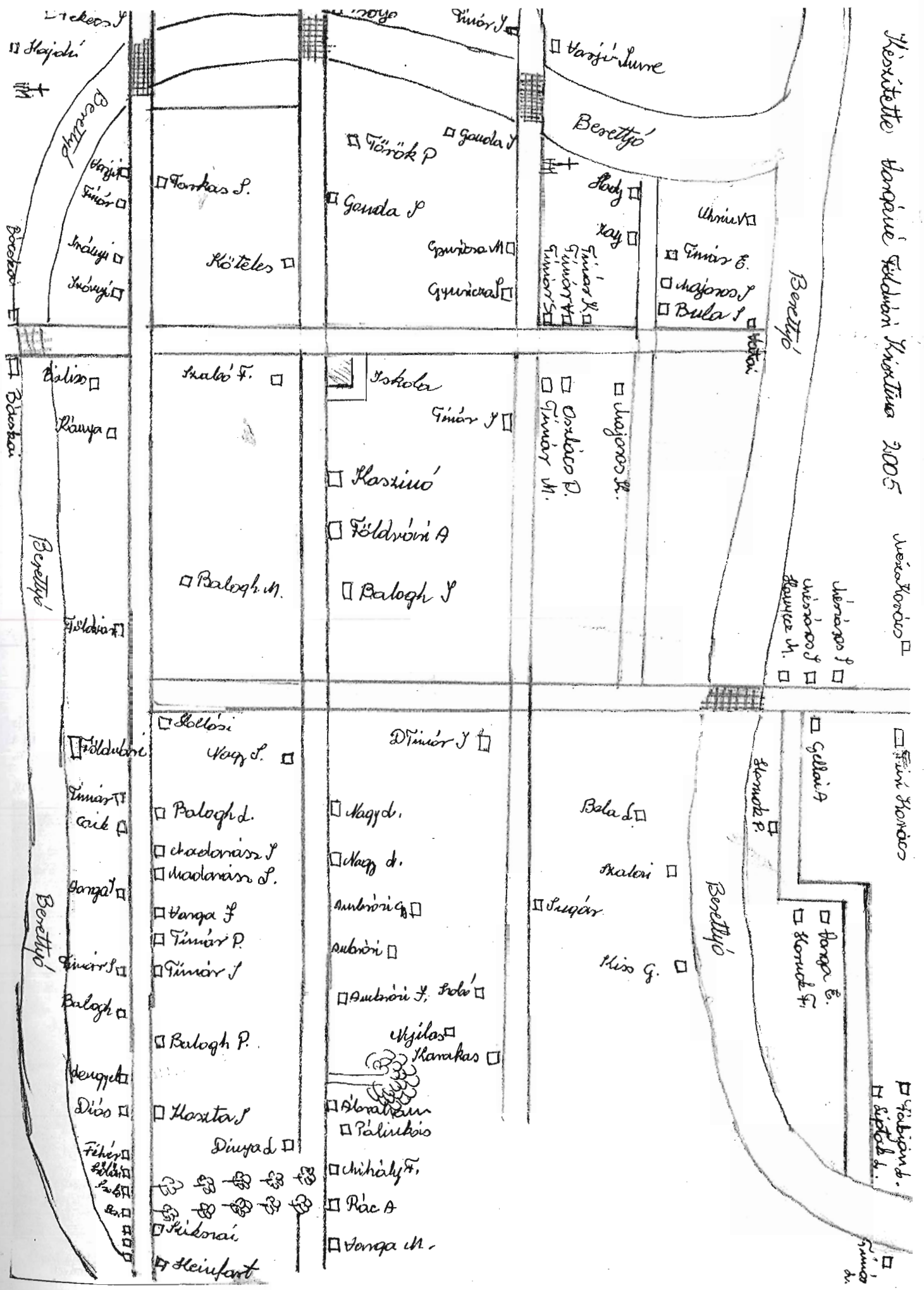
Mezítette baranyai Földművi Kristina 2005

Mezőkörtve

Fűzőkörtve

Földművi

Sipők

Emlékek Endrőd Csejtpusztáról

1949-ben fiatal tanítóként kerültem Gyuláról Csejtre. Egy csodálatos nagy feladatot várt rám. 1-8 osztályos általános iskola tanítójának neveztek ki. Részben már ismertem a csejti életet. Bátyám Márton Gábor utódja lettem. A tanyavilág, a földműves emberek élete az emberies, barátságos, egymást segítő jóakarát és tett, a vendégszeretet és sok jó indulat keltette fel a vágyat, hogy ide jöjjelek.

Az emberek már ismertek, mert a kaszinóban a Szabad föld téli esték előadásain összebarátkoztunk. Úgy gondolták rám bizonyos gyermekek tanítását és nevelését. Aranyos, nyílt szívű gyerekek jöttek hozzám.

Együtt tanultunk, játszottunk, nevetünk 3 éven át. Nem mondhatom, hogy könnyű munka volt, késő estig dolgoztam, korán reggel újra kezdtem. Fél 8 órától délig az 1-4 osztályt tanítottam, 1 órára jött az 5-8 osztály, velük estefelé lett vége a munkának.

Hatalmas területről jöttek az iskolába a gyerekek. Volt aki Mezőtúr, másik Türkeve felé, de Póhalom, Bala felé indult haza. A zugiak, a csejtiak, a sűrűcsejtiak voltak csak közel lakók. Mint a madarak, dalolva, kacagva siettek haza. Nagyon szerették az iskolát, de még jobban édesanyjukat, apjukat. A családok bizalommal voltak az iskola iránt. Gyakran még az apró testvérkéik is eljöttek, ha a kevi, vagy túri piacra vitték a tejhasznót és baromfit. Menedékhely volt az iskola, itt mindenki jól érezte magát. A

szülők is itt jártak gyerekként iskolába. A tanítás mellett helyt kapott a nagygyűlés, az Istentisztelet, a védőoltás, a gabona tárolás és sok minden.

Csejt szépen fejlődött 1948-tól. Az iskola tanulói létszáma évről évre gyarapodott. Részben osztottan is működött. Orbán Julianna tanította az 1-4 osztályt, én pedig az 5-8-at.

Nagyon szerettek tanulni a gyerekeink, a tudást nagy részben önállóan szerezték meg. Minden percben volt feladatuk, amit elvégezve észrevétlenül gyarapodtak a tudásban. Ha elköltözött egy-egy család, gyerekeik megállták a helyüket az új helyen.

Nagyon szerettem Csejtet. Szerettem a gyerekeimet, kemény, kitartó munkára, egymás és a haza, a család szeretetére neveltem őket.

Innen választottam szívem kedvesét is. Itt éltem életem legboldogabb éveit új házasként. Nehezen is váltam el ettől a helytől, de továbbtanulni mentem el Szegedre, innen nehéz lett volna az utazás. A másik ok: az osztályharc, ellentétet hozott az emberek közé. Megváltozott az élet, a nyugalom helyett zaklatottságban volt része az itt lakóknak. A hármass hatalom, a zászlódomb és a „Nem, nem, soha” miatt bűnöm volt. Vörös csillag kellett helyette...

Közös gazdálkodás egyéni gondokat hozott, egész napi munkáért alig kaptak 1-2 munkaegységet... Az élet, az összetartás megromlott. Látszólag is megmutatkozott

az osztályharc, például a tanterem Sztálin fallal volt díszítve, de az Istentiszteletet is itt tartották.

Szegényebb lett a közösség, befészkelte magát az emberek közé a félelem. Elmaradt az iskolát végzett fiatalság, szétszéledni látszott, a jó közösség megbomlott. A község is nehezen élt így nem volt lehetőség az iskola fejlesztésére. Az iskola nagytakarítását a szülők végezték.

Tűzre valót (morzsolt csutka, fa) a gyerekek hozták.

A tagosítás megbontotta a lakók helyhez való ragaszkodását. Az útépités Türkeve felé elmaradt, nem hozták ki az áramot. Nem sok közös öröm volt. Megállt az anyagi gyarapodás. Sokan falvakba húzódtak. Bizony jó néhány év kellett hogy megnyugodjanak.

Kissé fájó szívvel váltam meg Csejttől. Emléke kedves és szép képeit szívemben őrzöm. A sok kedves gyerek, a jó szándékú, munkának élő családok, öregedő életem legszebb emlékei maradnak.

Néhány fényképet emlék elevenítés céljából küldök el.

Legyen kedves és szeretetteljes az emlékezés.

Isten óvja a Csejten élt embereket!

Márton Mihály

CSEJT SIRATÓ

Részletek Borsos János leveléből

Anyám Csejtet 1980 körül hagyta el, az utolsók egyikeként. 1963-tól évekig hol egyik, hol másik tanyán lakott, egyre közelebb Nagylaposhoz, majd Mezőtúrhoz. A hatodik helyen aztán megállapodott, a hetedik helyen végleg nyugovóra tért: a Mezőtúri Nyugati Újvárosi temetőben. Egy hazafelé néző kopjafa (bálványfa) őrzi örök álmát.

Első tanyájáról férje, mostohaapám halála mozdította ki, aki az utolsó csejti csordás volt. Ahogyan fogyott a tanyavilág, s azzal együtt a jószágállomány úgy fogyott el ő is 1969-ben. Endrődön a Szarvasvégi temetőben pihen, egy négyágú kopjafa alatt.

1989-ben hattagú családdal végigjártuk a „Mama útját”, 3 nap és 2 éjszaka, gyalog, Mezőtúrtól Ecsegfalváig. Az első éjszakán az utolsó tanyánk mellett, (Barta féle tanya) sátoroztunk a Simai Zugban, a Kis-Berettyó mellett. Másnap átlósan átszeltük Csejtet, a volt TSZ központ a „Betlehem” mellett, ahol már nem volt sem épület, se fa, se semmi... Valamikor azért kapta ezt a nevet, mert a gémeskút mellett volt egy udvari villany, amely messzire elvilágított éjszakánként, s mint a „Betlehemi csillag” irányt jelzett, támpontot adott a pusztában.

Ettől kezdve a lépteim ütemére állandóan zakatoltak bennem Petőfi sorai: „Hely, mostan pusztá am igazán a pusztá”.

A gyerekeim csendben, unottan jöttek velünk. Nekik nem mondtam semmit a pusztá, nem találtak benne fantáziát, hiába próbáltam felkelteni figyelmüket a látványokra... Változást nekik csak a vadnarancsfasor jelentett, ahogy a Karakas felőli végén megálltunk reggelizni. Majd száraz lábbal átkeltünk a Berettyón, ami már régen kiszáradt, kocsit vezetett át rajta, megcélozva a Ballai hidat.

Szomorú, élettelen pusztává vált Csejt, tanyák, emberek, gémeskútak, állatok, támpontok nélkül.

Ezután már csak egyszer jártam magam Csejten, a legrégebbi s egyben a legtávolabbi tanyánkon az ún. Szikszai tanyánál, mely egyike volt annak a 9-nek, amelyeket a Wodiáner (Vonyáger) kastély romjából építettek a vadnarancsfá-allé Türkeddi szőlő felőli végénél, a csejti határon. Cserépdarabokat gyűjtöttem a búza vetésről, ennyi maradt a tanyánkból...

Idén júliusban a Csejti Iskola és az Országzászló helyén állítandó emlékmű kapcsán jártam megint Csejten. A Birkacsárdától a régi Turi

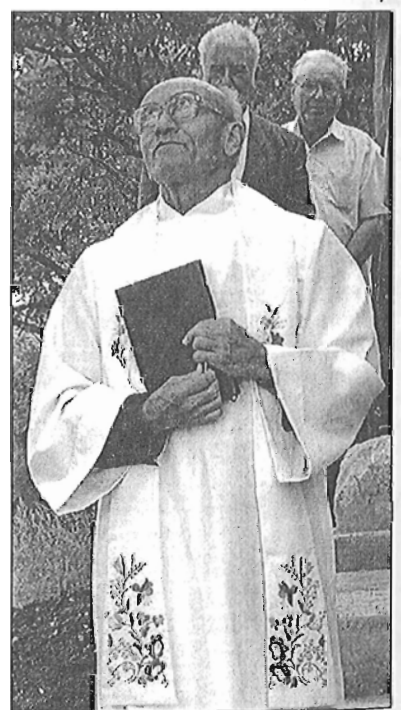
kövesúton indultunk el Sűrű Csejt felé, hihetetlenül elhanyagolt kátyús úton... 2,5 km után majdnem eltévedtünk, rájöttünk, hogy ez nem a mi hazánk... Egy kuruc nóta járt az eszemben: „...Hazámat kereselem, sehogyan sem lelem; Akárhol próbálom, sehol sem találok...”

A tanyák, épületek helyén bozót nőtt, kalinka, vadrózsa, kőkény,

vörös- cédrus, édesgyökér. Fák nőttek, a régi fák is élnek, a kubikgödörök helyén sás, néhol még víz is van, s a vízben élet! Az iskola helyén bogáncstelep, a vályogvető gödrében víz (ebből építették hajdan az iskolát), aminek a partján egy hét törzsu fűzfa. A háta mögött pár száz méterre még ott áll a „Kaszinó” előtti jegenyefa, ami régen a másik pusztai támpont volt. A Szabó Ferenc féle tanya romjaiban még él szakadt kávájú kútja, betemetetlen, a gyümölcsfák még vegetálnak, talán ők is emlékeznek úgy, mint mi...

Az országzászló dombján egy emlékkövet akarunk állítani, tiszteletünk jeléül a csejtiak, a Csejti tanyavilág emlékére. Emlékezni akarunk a VOLT-ra, őseinkre, akik életet hoztak a pusztába, majd kezük nyomát itt hagyva, elhagyták, egyik a másik után, szétszóródtak, a világ négy égtája felé...

Borsos János fűrómester
Jászapáti, 2005. július 19

Dr. Varjú Imre kanonok áldotta meg a jelenlévőket és az emlékművet.

PUSZTACSEJT

Öröm és boldogság tölti el a szívem,
Hogy újra láthatlak drága szülőföldem.
Csodálatos élmény újra itthon lenni,
A régen elhagyott ősi földre lépni.

Őseink törték fel a pusztai sziket,
Népesítették be ezt a drága földet,
Teremtettek nekünk boldog életteret,
S tették gazdagabbá ifjú éveinket.

Álom

Álmok világa! Csillogó varázslat!
Kristálymezőn szétszórt kicsiny tanyák!
Vakít a fény, mint a hószín selyem,
Ha géymántporral elborítanak.

Fehér tanyák, hófödte pusztai földek,
"Á l o m b a n" most itt vagyok megint:
A dűlőút fehéren fut előttem,
S egy vén akác dérrel telehint.

A gémeskutak égfelé mutatnak.
Megannyi strázsza, barna órlás.
Vigyázva állnak őrt az udvarokban,
Kopott kávjuk hóval bóbítás.

Varjúcsapat kering a téli fényben.
Amott egy szán repül a szűzhavon,
És a messzehangzó csengettyű zenéjét,
Múltat idézve, némán hallgatom.

Szokrákat szór, s a végtelenbe vész el
A hómező, mit két szemem belát.
S nézem, nézem, bárcsak ébren látnám,
A sok kedves ismerős tanyát.

S amíg a könnyek fénylő függönyén át
A láthatáron széttekintek én,
A tiszta ég habos kék bársonyáról,
Anyám mosolygós arca int felém.

A téli csendben hallok messzi hangját,
A szán csengőjén túlcsendül szava,
S úgy érzem akár, ha hosszú útról
Anyám ölébe térhettem haza.

Álmok világa! Csillogó varázslat!
Tanyavilág - óh, hogy szeretlek én-
Vakít a fény, gyöngyként pereg könnyem,
S repül a szán álmom hószőnyegén.

Iványiné Buczkó Márta

Most emléküik előtt hajtjuk meg fejünket
És az utókornak hagyunk üzenetet,
Fájó üzenetet közsiklába vésvé:
Itt élt egy boldog nép, puszták hősi népe.
Kár volt ércé.

Buczkó Imre

Tanyavilág

Csejti tanyavilág! Itt volt az otthonom,
Csodálatosan szép, boldog gyermekkorom.
Ahol az emberek, együtt jóban, roszbán,
Békességben éltek, mint egy nagy családban.

Ahol a vad sziklen, s a sovány ugaron
Csodákra volt képes a hangyaszorgalom.
Ahol az adottszó többet ért mindennél
És egy kézszerítés czernyi pecsétnél.

Istenem, de rég volt, hogy e tájon éltem.
De ideköt engem sok-sok szép emlékem.
Szinte most is látom az öreg iskolánk
Kopottas padjait, máladozó falát.

Fülemben cseng a táncra biztató,
Felejthetetlen szép, vidám citeraszó.
Varázslatos volt a téli esték csendje,
A farsangolások izgalmas öröme.

De gyönyörű szép volt édes jó Istenem
Az első bál és az első szerelem.
Bármilyen kedvesek voltak ezek nekem
Mind eltűntek már a távolság ködében.

Körül tekintek és elszorul a szívem,
Emléklím tanult hiába keresem.
Lakói e tájnak rég elmentek innen,
A kedves tanyáknak immár nyoma sincsen.

Régi házunk helyén csonka akácfa áll,
S a máló romjain sűrű szél muzsikál.
Csejti, Rigalyos, Varjas én szűkebb pátriám
Jó sorsod elhagyott hűtlenül mostohán.

De akik itt éltünk, ameddig csak élünk
Őrizzük emléked drága szülőföldünk,
Amit Te gyűjtöttál szívünkben ég a láng.
In memoriam csodás tanyavilág!

Buczkó Imre

Pohárköszöntő

Kedves Vendégek, Barátaim!

A mai napon csodálatos pillanatoknak voltunk részesei. Szülőföldünkön találkozhattunk a régi barátokkal, leróhattuk tiszteletünket őseink emléke előtt, az utókornak hagyunk egy megáldott, kőbevésett jelet, egy fájó üzenetet, hogy itt élt egykor egy boldog, szorgalmas nép, a puszták hősi népe. Életük legyen példa, emléküik legyen örök.

A szervezők nevében és megbízásából szeretnék szólni és köszönet hangján. Azt hiszem azzal kell kezdenem: adjunk hálát Istennek, hogy ezt a napot megélhettük erőben, egészségben és emlékezzünk kegyelettel azokra, akik már nem lehetnek közöttünk.

Az öröm, a lelkesedés, a büszkeség és a csodálat hangján tudom megköszönni, hogy elfogadván meghívásunkat több mint 200-an vehettünk részt a találkozón. Azt hiszem nyugodtan mondhatom, a csejti vér nem válik vízzé, hazahozott bennünket csejti jó szívünk, hogy a szülőföld iránti hűség és szeretet itt van génjeinkben, hogy soha el nem felejtjük, úti-tarisznyánkba az életadó mesebeli pogácsát anyáink sütötték, a magot apáink vetették, aratták, termését ez a föld termette. A tudás, a szívünkben lobogó láng első szikráit öreg iskolánk padjában jó tanítóink csiholták. Hálásnak lenni ezért megtisztelő kötelességünk.

Talán az isteni gondviselés „keze” van benne, de számunkra felemelő érzés volt, hogy az emlékműre a szenteltvizet szóró, és a bennünket is megáldó kéz a csejti iskola padjaiban tanulta a betűvetést. Ezúton is köszönetet mondok Dr. Varjú Imre kanonok úrnak, és Timár Mihály atyának, aki „öreg vacser pap”-ként köszöntött bennünket: csejti, endrődi szívünk még sokáig dobogjon.

Az emlékmű gondolatát, kezdeményezésünket az Endrődiek Baráti Körének találkozóján, baráti beszélgetés során indítottuk el. A baráti kör vezetése az első perctől felkarolta, segítette és reméljük, ez így lesz a továbbiakban is. Köszönjük elnökünk Latorcai János végig biztató egyetértését, és a megható ünnepi szónoklatát. Külön köszönjük Császárné Gyuricza Éva fáradhatatlan, odaadó, lelkes, segítőkész munkáját. Az ünnepi műsor összeállítását, levezetését, valamint a szervezési munkában való aktív részvételét. Jó volt vele együtt dolgozni. Irányításával dolgozott a szervező bizottság, jó csapat állt össze, minden tagjának köszönet!

Ki kell azonban emelnem azt a csejti magot, amely kezdettől fogva vállalta és véghez vitte a gyakorlati megvalósítás mozzanatát, feladatát.

Ambrózi László, aki nemcsak a szívén viselte, de szó szerint a vállára vette az emlékmű építésének minden gondját-baját, a kövek kiválogatásától, a zászlórúd felállításáig. Ki tudja, hányszor tette meg az utat agyig erő sárban, szervezte, irányította, végezte a kivitelező munkát, szakadó esőben, sátor alatt betonoztak. Az elvadult gazzal benőtt területből ligetet varázsoltak a segítő kezek és gépek. Nem túlzok, ha azt mondom, emberfeletti munkát végzett a segítőivel együtt. Még arra is maradt ereje, hogy a mai ünnepnapon kezébe vegye a fakanalat. Közös ebédünknek ő a szakácsa kedves feleségével, Erzsikével együtt. Lacikám köszönet a jó munkáért, de jobban vigyázz az egészségedre, hogy még sok ilyen találkozót szervezhessünk együtt.

Vargáné Földvári Krisztina volt a Szervező bizottság „üdvöskéje”,

aki mindent mindig tudott, mindenre gondolt, mindenkit ismert, vagy felkutatott, levelezett, telefonált, tájékoztatott, fotókat gyűjtött. Egyszóval: nem is tudom mi lett volna velünk nélküle?

Csak annyit? Vegyen levegőt, és kezdje meg a következő találkozó szervezését. Köszönet a szép, lelkiismeretes munkáért.

A felállított emlékmű esztétikailag is megnyerte mindnyájunk tetszését. Köszönet és elismerés érte Szonda István múzeumigazgatónak, aki egyben díszítő szobrász is.

És köszönet minden, a program megvalósításában résztvevő, segítőnek, a versmondónak, a képviselő úrnak Jakus Imrének, a Gondozási Központ vezetőjének és segítő dolgozóinak, a Birkacsárda tulajdonosának, a sártergelen való „átkelés” gépi segítőinek és mindenkinnek, aki tettel, és gondolattal segítette ünnepségünket.

Végül, de nem utolsó sorban mindannyiunk nevében szeretnék köszönetet mondani Gyomaendrőd Város Képviselőtestületének és a Polgármester Úrnak, hogy figyelemmel kísérték, segítették kezdeményezésünket. Területet és anyagot biztosítottak az emlékműnek. Köszönet Oskó Sán-

dornak a kötömbért.

Vannak további terveink az emlékmű és környezetének karbantartásával, gondozásával, a közlekedés javításával kapcsolatosan, lehetőség szerint további segítségüket is kérjük.

Hogyan tovább?

1. E rendezvény szervezése során megtaláltuk egymást, ismerjük a címeiket, telefonszámokat. Kérésünk, hogy tartsuk a kapcsolatot. Ötletekkel, javaslatokkal keressük egymást!

2. Tervezünk egy kiadvány elkészítését a csejti tanyavilágról, Csejt, mint település kialakulásáról, történetéről. Továbbra is várjuk ehhez a feltalálható írásos és képi anyagokat, a kutatók és történérfírók segítő közreműködését. Természetesen az elkészült kiadványt minden érintett számára megküldjük.

3. A Tájháza és a múzeum részére készítünk egy összeállítást a mai ünnepségről.

Többen javasolták, hogy ismételjük meg hasonló találkozó szervezését, esetleg 2-3 évenkénti gyakorisággal tegyük rendszeressé. Várjuk további észrevételeiket, javaslataikat.

4. Kezdeményezzük az önkormányzat felé az emlékműhöz vezető út ma még gépjárművel járhatatlan szakaszának felújítását az érintett gazdák, vadásztársaságok, természetvédők és minden érdekelt bevonásával. Elkészültével lehetőség nyílna az emlékmű közelében egy kirándulóléhely kialakítására. (De szép is lenne!)

Végül, néhány szót az Emléklapról: A Szervező Bizottság úgy döntött, hogy minden család részére ez a lap legyen a mai találkozó Emléklapja.

Az egyik vers írója Iványi Istvánné, Buczkó Mária, aki a nővérem volt. Élete végéig e tanyavilág szerelmese volt.

Szeretettel átadom nektek ezt az Emléklapot, fogadjátok tőlünk úgy, ahogy íródott, szülőföldünk és egykori lakóinak ajánlott tisztelettel, halálával és szeretettel.

Köszönöm a türelmeteket, egészségetekre kívánom a jó ebédet, jó utat kívánok hazafelé, a viszontlátás reményében:

Buczkó Imre

VÁROSUNK. Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@bekesnet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Sóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

Kondvezető: Cs. Szabó István

Gyoma néprajza

Részletek a Gyomai Református egyház 18-19. sz.-i néprajzi, helytörténeti értékű adataiból II.

Tovább folytatjuk az egyház anyagi alapjait előteremtő gazdálkodási adatok felsorolását abban bízva, hogy először is érdeklő olvasóinkat, másodsorban pedig talán kedvet kerítünk fiatal vállalkozó kutató szakembernek arra; vágjon bele s dolgozza fel ezt az igen sokoldalú,

Színes közösségi gazdálkodást, sok-sok tanulsággal.

Anno 1782. Augst. 17.-Az Ekklesiának egy hibás Tehén húsaért adtak 2 RhFrt.24 Kr.

Egynehány moj ette rossz Juh Bőrért 27 Kr.
Csath István Curátor Uram által adatott 27 Véka Búzából került 19 RhFrt. Kr; 7 1/2

Egy Tehén bőrért 3 RhFrt.
Egy Juh levágódván került belőle 2 „ 21 Kr.
Csath István Uram által el-adott 51 és 2/4 köből Búzának az árát Horváth István Uram kezes kezemhez hozta in Summa; 116 RhFrt 34 Kr.

Az Ekklezsia Bányaiért attak 8 „21” Gyapjúért 5 „27”
Az Ekklesiának volt 4 Tinaja, 2 darab Harmadfü és Két tavalyi, attak érte34 RhFrt.

Szék Bíró (Székbiró= a községi előljároság vágóhidak, mézszárszékek felügyeletével megbízott tagja) Szabó Péter Uram 5 Drb. Marháért az Ekklesiájáért adott a 'Kezemhez 46 RhFrt. 34 Kr.

Egy selejtes Üszőért attak volt 4 „ 15”
Egy Kos Bőrért attak 51”
Az Ekklesia 7 Bányaiért attak 4 „ 1”
A' Vermekből ki szedett Búza és Árpa aijért attak 2 RhFrt.

26”
Az Ekklesia 3 Bányaiért került a Székből 2 RhFrt. 8”
Az Ekklesia Juhai Gyapjáért esett 2 „ 48”
2 Bányyért attak 1 „ 3”
5 Kosért attak 10 „

Egy Bikáért attak az Ekkli.-nak 11”
Késpénzen el adódott 221 Véka Búza 73” 19 1/2Kr.
459 Véka Árpáért attak, Köbliért á.Kr. 51 attak 97” 6 1/2”
Holmi aijért 3” 24 Kr.

Az Ekklesia Marháit Billegezőknek attam áldomásba 9 Kr.
Újfent Billegezőknek Áldomásba 8 „
Az Ekklesia Ágybért beszedő Búza szedőknek áldomásba

9”
A Juh nyíróknak Áldomás 15”
Tíz veremért áldomással és egyébvel fizettem 11RhFrt.
(Megj.: A gabonásvermeket – ahová az egyház búzáját elrakták –kiásoknak)

(Ágybér vagy párbér, később 1867 után egyházi adó (is) = házaspárok pénzben és természetben-gabonában megállapított (mai értelemben; „egyházfenntartói hozzájárulás” – amelyet a presbitérium határozott meg)

Fejős juhásznak attam 12 Kr.

Tiszteletes prédikátor Uramnak a kialakított Conventiójából Szántásért fizettem 9 Vfrt.
Kos Pásztornak 7Frt. 9Kr.
4 Nap az Eklésiai Személyek egy-házfiakkal kerülvénn és ismét mikor a Veremből a Buzát és Árpát fel szedték, hólni költség esett s egy-egy kis ebédre 2 Frt. 45Kr.
Négyesi Sámuel Gujásnak az ekklesia Marháinak őrzési-ért 1 Frt. 51Kr.
Billegzőknek meg a Nyíróknak Áldomásra 21Kr.
Anno 1784.-A'Juhásznak fizettem 1 Frt.30Kr.
Az Ekklesia Búzáját vitetvén Váradra 7 Szekérvel oda Vám és Úti Költség 1Frt.
Anno 1793.Augst.12. Komádi Varga István 1790 dik Esztendőbeli Szék Bíró az akkor alku szerénti meg vett Ekklesia Marhájiért meg fizetett 40Frt.
Anno 1793.Januárus 18. István Görög fizetett 4050 Darab Tégláért, azmelyett az Ekklesia égettetett á.Rf.5./azaz 1000 darab tégláért 5 Frt./ fizetett 20Frt 30Kr.
Vésztüieknak el adtam 3 Köből Árpát á.kr.51. került belőlle 2Frt.33Kr.
A'Póhalmon termett 560 Véka Búza. A 'Debretzeni Nemes Collégium számára által adtam 75 Véka Búzá s 408 Véka Árpát.
Mirhóhádi Kováts Mihály régi restánziába által adott kezemhez 19 Akó és 2 fertály (akó=58,6 liter; fertály= 13,4-14,7 liter) Bort s Anno 1793 Esztendőbeli áron került belőlle 36Frtz.24Kr.
Anno 1793. okt. 24- 1795.Okt. 5. között
1 Rotskát vettem (rocska=folyadéktároló edény) 8 Kr.
8 Vermet ásatván fizettem 7 Frt. 23Kr.
Egy Kötő Fékért 12”
Az Ekklesia Búzáját szeleltetvén Presbytereknek és Munkásoknak egy kis Áldomás 39”
Bikák ki herülésekor Áldomás 42”
Vermek fel bontásakor Presbyter Uraiméknak egy kis ebédre költ. 38”
Bor hozó Debretzeni Kotsisoknak Fő Bíró Bódvai István Uram adatott 6 Véka Árpát abraknak.
A'Mészáros Kutyáknak attam 1 Véka Árpát (ebből kiténik, hogy a kutyák árpa-dara moslékot ettek, ugyan úgy mint az én nagyapám komondorjai is igen jóízűen hablatyoltak a mangalicák moslékjából, mintegy közel hatvan esztendővel ennek előtte)
Minden ünnep volt, ami becsületesen elvégzett munkával béfejeződött, különösen a búza és állatok körüli teendők, így aztán Uraimék áldomást ettek-ittak ősi magyar szokás szerint Isten áldását sűrűn emlegetve s bizakodva abban, hogy ezt ugyanígy a következőkben is megadja „Úr Isten Ó Szent Felsége”.

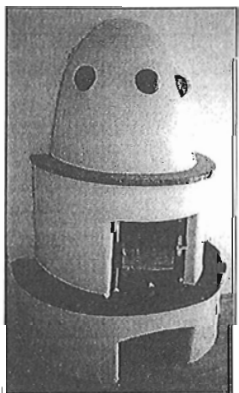
Cs. Szabó István

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

EGYEDI
CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.
MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT

Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

EMLÉKEZÉS!

2001. SZEPTEMBER 11.

Csak aki átéli, az tudja, hogy mit jelent a fájdalom!
S ha ártatlanul éli át, az maga a Borzalom.
Az Úr Jézus szenvedése, az emberi gonoszság példája.
De sorolhatnám vég nélkül és mindet ember produkálta.

A háborúk áldozatait, az atombombák réme
A természet pusztítása, mind az ember „műve”.
Isten teremtett szép világot, benne madárdalt, fákat, tengert
Előlegezte a bizalmat, és megteremtette az „Embert”

Addig nem is volt katasztrófa még Isten vezérelte útját
De az ember elfordult Tőle, Isten nélkül járja az útját.
Az elvakult ember úgy véli, talán ő maga az Isten.
A pénz, a hatalom, a múltó gyönyör, ezt hajszolja, ez neki minden.

Aztán jött a borzalmas merénylet, hol ezrek estek áldozatul
A templomok sorra megtelnek, fohászuk égbe száll hisz ott az Úr!
Törpék lettek az óriások, közös imával fohászokodunk
Uram bocsásd meg bűneinket, hiszen csak gyarló emberek vagyunk.

2001. szeptember

Szabó Incéné

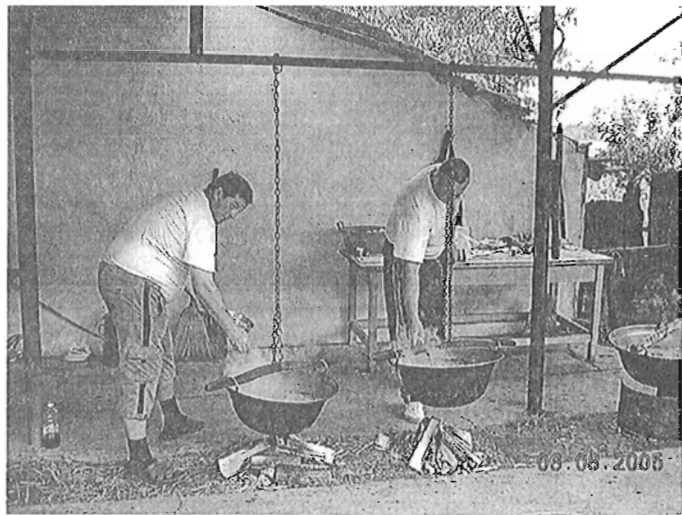
Simonyi napok

Simonyifalván ez évben augusztus 6-7 között tartották a III. Regionális Simonyi napokat.

Ezekon a napokon emlékeznek Simonyi József óbester történelmi alakjára, és Simonyi (Szmola)Imre a költő emlékére a Körösközben, Simonyifalván.

Gyula városa a költőt, Debrecen az óbester, Simonyifalva mindkettőjüket magáénak vallja.

A kétnapos igen választékos programot tűzijátékkal és kiváló kivirradtig tartó zenés mulatozással zárták.

Századik születésnap

Szent Fausztina Mária nővér 100-dik születésnapját augusztus 25-én ünnepelték Krakkóban, és szülőhelyén Glogowiec-ben. Bíborosok, püspökök, - köztük a magyar Katona püspök úr - papok, hívők, gyermekek sokasága vett rész a 3 napos ünnepi programban, amelyet a közös imádság mellett koncertek, színdarabok tettek színessé. A szülőföldi szent misét az apostoli nuncius celebrálta. A 100-ik évforduló ismét ráirányította a figyelmet az Isteni Irgalmasság végtelen mélységére. Az elmúlt XX. évszázad tele volt konfliktusokkal, háborúk, járványok rendkívül csapások pusztítottak, terjedt az Isten tagadás. Jézus, Fausztina nővérré bízta az egész világnak szóló üzenetét: „Nem büntetni akarom a sérült emberiséget, inkább meg akarom gyógyítani, és irgalmas szívemre szorítani.” (Napló 1588) ... „Fess egy képet annak alapján, amit látsz, ezzel az aláírással: Jézusom, bízom benned.” (Napló 47) Ezen a képen Jézus fehér ruhában, egyik kezét áldásra emeli, a másikkal megérinteti a mellén a ruháját. Melléből a ruha nyílásán két hatalmas sugár tör elő, egy piros és egy halvány. Jelentéséről kérdezve így válaszolt az Úr: „A halvány sugár a vizet jelenti, ami a lelket tisztítja meg, a piros a vért, amely a lélek élete... Boldog, aki ezek árnyékában él.” (Napló 299). A kép nemcsak az Isteni Irgalmasságot ábrázolja, de emlékeztet az Isten iránti bizalom és a felebarátaink iránti tettekben

megnyilvánuló szeretet kötelességére is. „A kép emlékeztessen irgalmam követelményeire, mert a legerősebb hit sem segít semmit cselekedet nélkül.” (Napló 742). Az Isteni Irgalmasság rózsafüzér imában irgalmat kérünk magunknak és az egész világnak: „Örök Atya! Felajánlom Neked szeretett Fiadnak, a mi Urunk, Jézus Krisztusnak testét és véré, lelkét és istenségét engesztelősül bűneinkért és az egész világ bűneiért.”

„E rózsafüzér imádkozásával közelebb hozd hozzám az emberiséget.” (Napló 929) „Azokat a lelket, akik ezt a rózsafüzért imádkozzák, már életükben körülöleli irgalmam, különösen pedig haláluk óráján.” (Napló 754)

(Napló hivatkozások: Szent FAUSTYNA KOWALSKA nővér: NAPLÓ-jából)

Császárné Gyuricza Éva

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Lendületesen indult az EMI-tábor
[2005-08-12]
Fotóval: <http://erdely.ma/kultura.php?id=12086>

Csütörtök este végre kezdetét vette Erdély egyetlen nemzeti jellegű nagyszabású rendezvénye. Az első EMI-tábornak ünnepélyes megnyitó adta meg az alaphangját.

Beszédet mondott az Erdélyi Magyar Ifjak, valamint az Egyesült Magyar Ifjúság egy-egy képviselője, Hajdó István esperes, Pap Géza polgármester, Pregitzer Fruzsina és Novák Gizella előadóművészek kulturális műsorral tették szívesebbé az eseményt, melynek igazi emelkedettségét nemzeti imánk és a székely himnusz eléneklése adta meg. Este a Role csángó rockballadája, a Pille tovább gyönyörködtette a mintegy százötven résztvevőt, majd a szokásos bulival búcsúztak a mindig sikert arató csikszeredaiak.

A pénteki nap megközelítette a mindenkori elsőtáboros szervezők nem titkolt vágyát: magányosan vagy kis csoportok szállingóztak folyamatosan a táborba, a már ottlévők pedig komoly érdeklődéssel követték valamennyi előadást. Az EMI-sek elvárása az esetek többségében maradéktalanul teljesült - azt akarták és akarják ugyanis, hogy ne kinyilatkoztatás-szerű előadásokon, hanem interaktív beszélgetéseken vegyenek részt a táborlakók, a végén pedig ne csak bizsergő tenyerekkel és az előadó véleményének magukévá tételével maradjanak, hanem ténylegesen jussanak előbbre azzal, hogy ütköztetik véleményeiket, meghallgatják mások érveit.

Az első nap a magyarság múltja és hagyományának jegyében telt. Délelőtt Friedrich Klára és Szakács Gábor a rovásírás története alapján bizonyította be 8-9000 éves ősiségünket a Kárpát-medencében, majd szép számú érdeklődő sajátíthatta el ezen írásmódot kissátras foglalkozás során. Közben Varga László nyugalmazott lelkész 1956 szellemiségét mutatta be, ezt követően többórás élénk beszélgetés alakult ki demográfiai helyzetünkről a Csép Sándor, Majoros István és Csiki Sándor vezette Áldás-népszerűség előadásán.

Délután Kincses Kálmán református lelkész tartotta meg az EMI-s körökben már ismert és csodált előadását a Szent Koronáról, a gondolatfűzért Szántai Lajos magyarságkutató Szent István királyról és Géczy Gábornak a magyarság küldetéséről tartott előadása folytatta. Este a Karaván, Solyomfi Nagy Zoltán regős és a Dobogó Kő szórakoztatta a háromszáz főt is meghaladó fiatalságot.

Bagoly Zsolt

A legnagyobb székelykapu Erdely.ma
Közel tíz méter magas és több mint 14 méter széles lesz az a székelykapu, amit szeptember 10-én avatnak fel Kovászna megyében, a torjai községnapokon. Daragus Attila, Torja polgármestere tegnap elmondta a Mediafax hírügynökségnek: a Székelyföldön a székelykapuknak hagyománya van, ezért úgy döntöttek, hogy a községben felállítják a világ legnagyobb székelykapuját. A kaput egy helybéli mester faragja ki egy régebbi kapu mintája alapján. Egy másik, Kovászna megyéből származó óriás székelykaput a múlt év végén avattak fel Argentínában, a Buenos Aires-i Magyar téren. Ezt a kaput Gelencén készítették.

Nyugati Jelen

K ó s Károly, a nagy székely polihisztor írta 1915-ben:
Szeretnék egyet. Szeretném megérni, hogy kicsiny-kis portámat olyan rendben lássam, ahogyan én azt elgondoltam magamnak. Legyenek a földek tagban, gyümölcsfáim termők, pajtám tele, méhesem népes. Legyen minden gondosan gondozva, tisztán művelve, rendszeren tartva. Szép legyen és gyönyörű mindenkinék, aki ezt látja. Melynek minden rögét magam szereztem, minden fűvét-fáját magam ültettem, minden épületét magam építettem, így szálljon az én maradékaimra. Ezt szeretném megérni épségben, egészségben. És ha ezt megértem, akkor örömmel megyek én el - mulandó az ember - hogy itt aludhassam örök álmomat öreg tölgyfáim tövében, virágzó gyepek alatt. Mert hallani fogom onnan is méheim döngését, maradékaim maradékainak lépteit és boldog kacagását. De keserű lesz az életem, ha megérem azt, hogy véreim unni fogják ezt a földet, keserű lesz az én életem akkor. És keserű halálom is, átkozott. Mert idegen kézre jut az én életem egész munkája, a kis V a r j ú -vár, és szétszóródnak az utánam jövő ifjak és unokák, unokáim unokái. Átkozott lesz akkor az én pihenésem itt, a tölgyek alatt, magános idegenségben. Ettől félek én félelemmel és rettegéssel haraggal. Hogy idegenek tapossák sírom virágait, idegenek kacagnak és sírnak az én Varjú-váramban, mely az én szeretetem köveiből épült. Kérem azért az én Istenemet hívó, igaz hittel, hogy áldja meg maradékaimat, kik szeretni fogják és meg is tartják ezt a kis világot itt, a nagy hegyek között, és kérem az én Istenemet, hogy nehéz kezével sújtsa le azokra, akik megunják és elprédálják otthonukat, földjüket, apaik szeretetét. Ezt kérem az én jó és igazságos Istenemtől.

(Lejegyezte: Czékus Jób)

1940. augusztus 30. A második bécsi döntés, Magyarország visszakapja Erdélyt és Partiumot

A bécsi Belvedere-palotában 1940. augusztus 30-án került sor az úgynevezett második bécsi döntésre, amely szerint Észak-Erdély 43 541 négyzetkilométeres területe közel 2,2 millió lakossal (ebből csak kb. 1,1 millió, az 51,4 százalék volt magyar) ismét Magyarország fennhatósága alá került. Visszakerült Nagykároly, Nagyvárad, Kolozsvár, Szatmárnémeti és Marosvásárhely, valamint az egész máramarosi terület és a Székelyföld. - Románia már korábban kénytelen volt átengedni a Szovjetunióknak Beszarábiát és Észak-Bukovinát, majd Bulgáriával is megegyezett Dél-Dobrudza átadásáról.

Ugyanakkor elutasította a magyar követelést, hogy mondjon le Erdély nagy részéről. A bukaresti kormány a vitában a németeket kérte fel a közvetítésre, akik a Ploiesti környéki olajmezőket féltették egy fenyegető fegyveres konfliktustól. Ugyanakkor - újabb kutatások szerint - Hitler atólt is tartott, hogy a területi kérdés esetleg szovjet segítséggel valósul meg. Ezért a korábbi elutasító álláspontot megváltoztatva Bécsben Ribbentrop német és Ciano olasz külügyminiszter a magyarok javára döntött. (Az anekdotikus hangzó történet szerint Manoiescu román külügyminiszter a döntés kihirdetésekor elájult.) A magyar csapatok fokozatosan vették birtokukba a visszacsatolt területeket szeptember 5: Szatmárnémeti, szeptember 6: Nagyvárad). Szeptember 9-én némi tűzharca is sor került. A megállapodás a II. világháború végéig volt érvényben.

Dunaszerdahely - Teherán: nyolcezer kilométer Vámbéry Ármin nyomában az Egyesült Magyar Ifjúság nevű, fiatalokat tömörítő szervezet egy nem mindennapi kezdeményezés támogatását, megvalósításának hatékony segítségét vállalta fel.

Egy Felvidéken (Szlovákia) élő, alig 23 esztendő magyar fiatalember elhatározta, hogy a neves kelet-kutató, Vámbéry Ármin nyomába szegődik, s a világhírű utazó orientalista útját követve eljut Perzsia fővárosába, Teheránba. Nyolcezer kilométeren át a forró hőségben, nyolcvan nap alatt (2005. július elsejétől), két keréken, egyedül. A Vámbéry emléktúrának elnevezett expedíció ugyanis egy kerékpáros túra, melynek célja távolról sem a megszálott kilométergyűjtés: a fiatalember híret szeretné vinni a felvidéki Szentgyörgy híres szülöttének, Vámbéry Árnak. Fontosnak tartja Vámbéry Ármin (1832-1913) szellemi örökségének ápolását, hiszen sokat köszönhet neki a magyarság, de a nyugati társadalom is. Hányatott sorsú gyerekkora és félig béna lába ellenére első európaiként járta meg Buharát, Közép-Ázsia legititkosabb városát. Életcéljának tekintette a magyarok és a magyar nyelv eredetének felkutatását. Vámbéryhoz, a Kelet legjobb ismerőjéhez gyakorta fordult tanácsért a francia III. Napóleon, az angol Viktória királynő, de még a török Abdul-Hamid szultán is. Többek között neki köszönhetjük a magyar nemzeti ereklyék Törökországból Magyarországra való visszajuttatását is. Óriási akaratereje és bátorsága eredményeképp elérte célját. Hazatérvén ezeket a sorokat vetette papírra: "Meg se próbálkozom leírni azt a benyomást, melyet édes hazám viszontlátása keltett lelkemben. Gyöngye is volna hozzá a toll, hogy tolmácsa lehessen annak a meghatóttágnak, mellyel amaz ország földjére léptem, melynek őstörténete elsősorban ösztönözött veszedelmes vándorutamra, s amelynek nemzeti kezdetei, mint említettem, már ifjúkoromban életre keltették bennem azt az érdeklődést, melynek kielégítése végett mondhatatlan veszedelmekkel és nélkülözésekkel járó utazásomra vállalkoztam?. Most, másfél évszázad múltán, ugyanilyen akaratérrel, elszántsággal és bátorsággal kel útra a felvidéki fiatalember is, hogy Vámbéry után ő is meghódítsa a varázslatos keletet.

Evangélikus Oldal

„**Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa. Boldogok, akik sírnak, mert megvigasztaltatnak. Boldogok a szelídek, mert ők öröklik a földet. Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az igazságra, mert ők megelégtetnek. Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek. Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják az Istent. Boldogok, akik békét teremtenek, mert ők Isten fiainak nevezetnek. Boldogok, akiket az igazságért üldöznek, mert övék a mennyek országa.**”

Máté 5,3-10

Kedves Olvasó!

Talán be se kellett volna fejeznem a fenti idézetet, mert azt hiszem, hogy szinte mindannyian fejből is tudnánk folytatni Jézus jól ismert mondatait a Hegyi Beszédből. Talán gyermekkorunk hittanóráinak megtanulandó aranymondásai, memoriterei között szerepelt ez a szakasz, vagy csupán az első hallást követő megdöbbenés mélyítette el bennünk a Boldog-mondások sorait. Most felidézve, olvasva, viszont érdemes talán kicsit elgondolkodni azon, hogy számunkra mit jelent ez az érzés: BOLDOGSÁG. Ha önmagunkra vagy környezetünkre tekintünk, és megpróbálnánk eközben az emberiség boldogság utáni sóvárgását megérteni, érdekes kontrasztot nyerünk elképzeléseink és a valóság között.

Sokan sokféle arcát vélik felismerni az életükben, a környezetükben, a világban:

- Van, aki múlt örömei mámoros pillanataiban.
- Van, aki szerelemben, családban, gyermekekben, unokákban.
- Van, aki sikerben, pénzben, karrierben és a tökéletes önmegvalósításban, és nem véletlen a boldogulás kifejezése sem nyelvünkben.

Biztos vagyok abban, hogy akár végteleníteni lehetne e felsorolást, ha mindannyian hozzátennénk mindazt, amit a boldogságról mint állapotról elképzelünk. Vagy elég csupán az, ha összegyűjtjük azokat a minimális feltételeinket, amelyek teljesülése nélkül elképzelhetetlennek tartjuk elérését, mert sajnos korunkban egyre többek számára csak – ahogyan Bence Imre lelkésztestvérem fogalmazta meg – „kellemes érzések szintjére alacsonyodik a boldogság. Ha jól érzem magam, az egyenlő a boldogsággal.”

Olykor viszont meglepődünk, hiszen gyakran olyan helyekről köszön vissza ránk, ahonnan legmerészebb álmainkban sem reméltük volna. Sokszor olyan élethelyzetekben érhető tetten, ahol előzetesen elképzelhetetlen volt a számunkra.

Érdekes emberi állapot, mert sokszor úgy tűnik, hiába is hajszoljuk. Semmi lehetőségünk nincs, hogy befolyásunk alá hajtsuk. Egyszer tőlünk és az elvárt külső körülményektől függetlenül ér el bennünket, máskor pedig elérhetetlen távolságra érezzük magunktól, és hiába is akarjuk kierőszakolni. Mintha játszana velünk a hangulatunk.

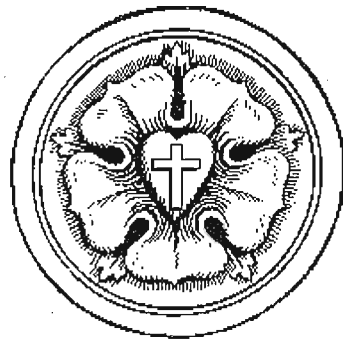
Meglepőek Jézus szájából a Boldog-mondások szavai. Sőt! Egyenesen hihetetlennek tetszenének, ha nem tapasztalnánk meg sokszor magunk is: a boldogság megéléséről alkotott elképzeléseink a legritkább esetben valósulnak meg az elvárásainkban.

Mit is jelent akkor a számunkra?

Talán azért is nehéz definiálni, mert sokan sokfélék vagyunk, és mindenkinél más és más, ami megnyitja rá a szívünket. Érdekes volt ezt a nyáron az ifjúsági táborban a fiataloktól hallani, amikor egy délelőtti beszélgetés folyamán volt témánk, és életünk azon szakaszait, eseményeit próbáltuk felidézni, amikor a legmélyebben érintett meg bennünket a boldogság érzése. Mennyiféle beszámoló született, néhány embertől milyen sokszínű leírása! Mégis, mindegyikben volt valami közös. Mindannyian olyan örömeiket idéztük fel, melyek attól váltak igazi boldogsággá, hogy szeretteinkkel oszthattuk meg, vagy közösségben élhettük meg velük. Az pedig nem a szavakkal való játék, ami ebből kiolvasható, mert hiszem, és tudom, hogy létezik, ami egyformán kulcs mindenki szívéhez, és különbözőségünk, sokféleségünk ellenére is egyaránt a boldogságot nyújtja. Öröm és hír. Örömhír, vagy ahogyan a görög kifejezés mondja: evangélium.

Mert a boldogság nem elemész, hanem életre kelt, nem elgyengít, hanem erőt ad. Olyan erőt, ami képes volt tizenegy félelemtől megtört embert a húsvéti hittel elindítani Jézus Krisztus feltámadásának örömhírével a többi ember felé. Ezt az evangéliumot, a boldogság felé vezető utat hirdetjük mi magunk is hétről hétre gyülekezetünkben. Adja Isten, hogy minél többen meghallhassák!

Horváth Zoltán Olivér
evangélikus lelkész

Liget
és Gyógyfürdő
és Kemping

Gyomaendrőd

**Csoportos gyógyúzás 18 éves kor alatt
Szakorvosi beutalóval ingyenesen igénybe
vehető szolgáltatás**

Helyszín: Liget Fürdő, Erzsébet liget 2.
Érdeklődni: 66/386-039

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

vasárnap 9 órai kezdettel a templomban
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Bibliaóra:

csütörtökönként: 14.15 órai kezdettel
2005-2006-os munkaévünk első bibliaórai alkalma szeptember 15.

Gyülekezeti hittanoktatásra folyamatosan lehet jelentkezni, személyesen, vagy a hivatal telefonszámán.

Hivatali elérhetőség

Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 56/352-437

**Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt
szeretettel várunk!**

Bukva Csilla:

Tanévkezdésre

Bár még nyárról mesél
Sok közeli emlék,
Ősztönözve arra,
Hogy újra felidézd,

Gondolatban átéld
Mind azt a sok szépet,
Mit a vakáció
Adhatott tenéked,

Az új tanév eljött,
Elhozta szeptember.
Ugye te sem bánod?
Ennek örülni kell!

Szorgos tanulással
Bővíthet tudásod,
Rajtad is múlik, hogy
Megvalósítsd álmod.

Nemcsak tanulás vár,
Játékok. Vidámság.
Osfálytársak között
Talán igaz barát.

Tanáraidhoz is
Fordulj mindig bátran
Életük példát adhat
A mai világban.

Ami célt kitűztél,
Kívánom elérjed,
Legyen eredményes
Ez az új tanéved!

A csősz ősszel

Nem sokára itt az ősz
Mit csinál a dinnyecsősz?
Hamarosan munka híján
Összes csősz lesz roppant bős.

Gyerekek a gyümölcsösben

Földre hullt a sok dió
Csak az szedje fel, ki jó!
Hamar megtelt zsebetek.
Nem él erre rossz gyerek.

Itt egy kosár piros alma
Csak is szófogadó kapja
Odajöttek mindnyájan
Nem maradt a kosárban.

Keszthelyi Zoltán: Első osztályosok

Mikor először mennek iskolába
Az elsőosztályos kisgyermek,
Illatot hint az ősz minden virága
Amerre lépnek, dalok csengenek.

Mikor először mennek iskolába
Szívükbe bűvös áhítat terem
Kitérül nekik a mesék világa,
Hol betűk nyílnak kéklő tengeren.

Mikor először mennek iskolába
És izgalmukban könnyük megered,
A kicsinyeket féltő gonddal
Várja a tanító, a gyengéd szeretet.

Mikor először mennek iskolába,
A kerek földön öröm suhan át,
A világ küldi fiúra és lányra
A tudomány tündöklő sugarát.

Szeptemberben a Mária napok alkalmával egy mosollyal emlékezzünk Mária nénire, akinek verseit, meséit 10 éven át közöltük e lap hasábjain. Sajnos ma-már az égből figyeli a meséket és verseket olvasó gyermekeket. Nyugodjon békében!

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK GYÁRTÁSA
EGYEDI MÉRETRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

!! SZONDER !!

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft
Cipőtalpbélés gyártás
Kéreg forgalmazás
Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1
T/Fax: 06-66 386-037
Mobil: 06 20 451 1944

Fiatalokról fiataloknak

CSERKÉSZTÁBOR BORSODNÁDASDON

„MINDEN DOLGOTOK A SZERETETBEN MENJEN VÉGBE!” (1.Kor. 16,14)

A címbeli jelmonddal szervezte meg idén már 3. alkalommal a Templomos Lovagrend Tiszántúli Cömmendája a cserkész tábor, melynek a Borsodnádasi Általános iskola adott otthont augusztus 3-7-ig.

Gyomaendrődi, hunyai gyerekek mellett a lovagrend három lovagja és négy jelöltje is részt vett a táborban, mint kísérő és szervező egyaránt, de volt más kísérő és felügyelő is. A törzslétszám 29 fő volt, de végül 43-an voltunk. A tavalyi cserkész táborban résztvevő Tompai Cserkészcsapat is csatlakozott hozzánk, így a programjainkat közösen szerveztük meg.

Az idei tábor szervezése már tavaly elkezdődött, amikor a tavalyi csapatunk egy túra alkalmával meghívást kapott Nádasdra, amit szívesen elfogadtunk, hiszen a Templomos Lovagrend akkori novicia jelöltje a Borsodnádasi Általános Iskolában tanít.

Busszal és vonattal utaztunk a Borsodnádasi táborba. A táborozás költségeihez hozzájárult a Szent Gellért Katolikus Általános iskola igazgatója, a Bakos Bt, Jakus Imreendrődi vállalkozó, valamint Borsodnádáról Juhász András és Tatai Zsolt vállalkozó, valamint a szülők, mindnyájuknak örökké hálásak vagyunk a támogatásukért.

A szállás a fent említett általános iskola tornatermében volt, rendelkezésünkre állt még két tanterem, fiú és leány zuhanyzó, az iskola udvara és a füves focipálya. A reggelit és vacsorát mi a táborlakók készítettük el, ebédet a helyi étteremből hoztunk.

A programjainkat a címbeli idézet határozta meg, és a cserkészlet lényegi mondanivalója: Isten szere-

tete, haza szeretete, a környezet és a benne élő emberek önzetlen szeretete és a család szeretete.

Napirendünk és az általános menetrend a következő volt: Ebresztő, pizzamás torna, mosakodás, zászlófelvonáshoz sorakozó, reggeli után a délelőtti foglalkozás, majd ebéd, utána kis pihenő, ezt követte a délutáni foglalkozás, majd zászlófelvonáshoz sorakozó, zászlófelvonás, utána vacsora, fürdés, tábortűz, és végül takarodó. Az időbeosztás a gyerekekben a fegyelmet és pontosságot erősítette. A szigort a sok-sok móka, kacagás a sok játék, közös éneklés és foglalkozás enyhítette. Sokat fejlődött a résztvevők közösségi szelleme, valamint egyénekenként is tetten érhető volt a pozitív változás. A foglalkozásokon sok mindent tanultak a gyerekek, mint például papírsárkány készítését, díszítését és természetesen az eregetést is, készítettek nemezlabdát, szélforgó készítésének technikáját is elsajátíthatták. De nem maradt el a cserkészethez szorosabban kapcsolódó képzés sem: csomókötések, alaki-képzés, a kiscserkészek két törvénye, a morze- és ujj ABC, túrázás, és még sok-sok más is...

A tábor záró programja igeliturgia után az esti tábortűz volt. A tábortűz mellett a gyerekek ószintén elmondták, hogy milyen jól érezték magukat és szeretnének

jövőre is velünk táborozni, mert végig érezték, hogy minden tetteinket a szeretet hatotta át értük és az Isten dicsőségére.

Mi a Templomos Lovagrend tagjai és noviciái ezen táborok szervezésével és évközi más programok szervezésével is szeretnénk a gyerekeket, fiatalokat egy jól összekovácsolt közösséggé alakítani, ehhez kérjük az Isten áldását.

Barta Mónika novicia

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

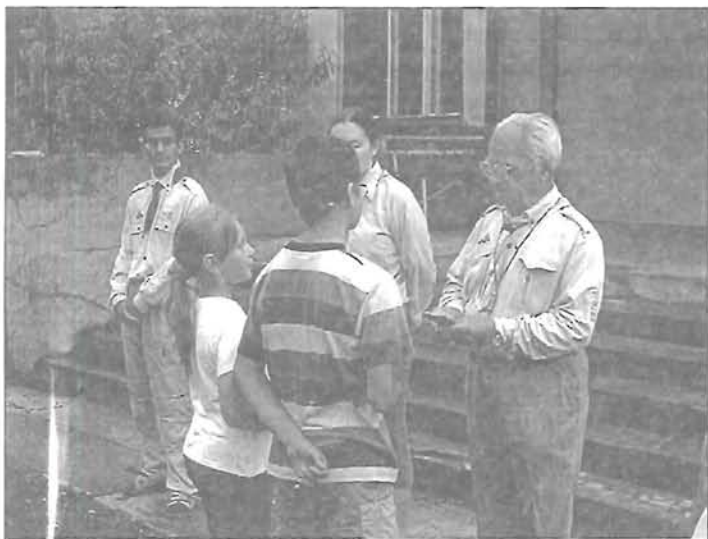

Kedves vásárlóim!

szeptemberi ajánlataim:

- Porszívóba papír porzsákok
- Drótkerítés, szeg, kézi szerszámok,
- Gumicsizmák, gázegők
- Fejszék, balták, fűrészek,
- Benzines és elektromos láncfűrészek,
- Elektromos és benzines fűnyírók,
- Főliák, takaróponyvak,
- Ruhaszárítók, vasalók, elektromos
- Konyhai gépek, hajszárítók, stb.
- Viaszosvászon asztalterítők, fürdőszobaszőnyegek,
- Létrák, műanyag kukák,
- Üstök, üstházak, húsdarálók,
- Műtrágyák
- Izzók, elemek, zseblámpák,

FARKAS MÁTÉ

Irodalmi oldal

CSIZMADIA ÉVA
BARÁTSÁG A TÁVOLBÓL
Levelezés Tűz Tamással
(1984-1991)

„A barátság szolgálat, erős és komoly szolgálat, a legnagyobb emberi próba és szerep” – írja Márai Sándor.

Erős és komoly szolgálat szándéka hatja át, világítja be fényével azt az irodalomtörténet számára is tanulságos levelezés-gyűjteményt, amely ez év tavaszán jelent meg, s amely a jó barát, Csizmadia Éva segítségével, támogatás szeretetével jöhetett létre. (Csizmadia Éva Pinczési Judit édesanyja, akihez az előző számunkban megjelent Hálaadó ének is szól.)

De lehet-e, szövődhet-e igazán mély barátság két ember között, akiket sok ezer kilométer választ el egymástól?

Olyan emberek között, akik személyesen soha nem találkoztak. S ha igen, mennyire lehet tartós, hosszú távú ez a kapcsolat? Mi az, ami életben tarthatja éveken keresztül? A könyv szép példája annak, hogy igen, lehet.

Kapcsolatuk metszéspontjában az irodalom, a költészet és a fiatalon elhunyt költőnő, Pinczési Judit lírájának szeretete áll.

A levelek, a levelezés minden sorából érződik az egymásért aggódás, a másik életének, irodalmi pályájának nyomon követése, segítése, a teljes odafordulás, a felelős vagy azért „akit” megszelídítettél morális alapállása.

A lánya hagyatékát ápoló Édesanya s a Hazát régóta csak az óceán túlpártjáról figyelő költő segít keze időn és téren át összekapcsolódik, s lesznek egymás számára irányt mutató fényjelek.

„... Barátság a távolból. Amint leírtam, már meg is álltam a szónál, mert azonnal rájöttem, hogy a Távol itt csupán kilométerek fogalmát jelenti, mert miként számára a Haza soha el nem távolodó közelség, számomra a soha nem látott Tűz Tamás az egyik legközelebbi Barátság.”

De ki is az a Tűz Tamás! (Előző számunkban Pinczési Judit költészetéből

kaphattunk betekintést.)

„A nyugati magyar irodalom egyik legismertebb költője” – írja Szakolczay Lajos.

1916. április 18-án született Győrben. 1934-ben érettségizett, majd a Hittudományi Akadémia elvégzése után 1939-ben pappá szentelték. Néhány évig lelkipásztor volt, a II. Világháborúban táborigazgatóként szolgált a keleti fronton, ahol 1944 végén hadifogságba esett. Három évig volt egy észak-országi táborban, hazakerülése után folytatta a lelkes munkáját. Első verseit családi néven, azaz Makkó Lajos néven írta, s az aradi Vasárnap közölte. A negyvenes években már mint Tűz Tamás mutatkozott be a Vigília, a Magyar Csillag hasábjain. 1956-ban hagyta el az országot, Kanadában telepedett le. 1963-tól több évet élt Kaliforniában, s Európában is hosszabb időt töltött (Rómában). A papi hivatás mellett élénken foglalkoztatta az irodalom. Írt verseket, kisregényt, elbeszéléseket, esszét. Néhány kötet, műve a teljesség igénye nélkül: Tiszta arannyal, Két tenger közt, Nyugtalan szárnyakon, Tükörben játszik a kéz, Aranyrét utca, A hid című kisregény, Vihar a pusztán c. regény...

1992. április 7-én hunyt el Kanadában 76 évesen, papságának 53. évében.

A levelezés 1984 nyarán kezdődött, két évvel Pinczési Judit halála után, s tartott 1991 végéig, Tűz Tamás betegségéig, haláláig.

Személyes, kötetlen hangvétel jellemzi a gyűjteményt, s irodalmi levelekről lévén szó feltűnnek bennük a kor irodalmi életének ismert alakjai is. Így Szabó Magda, Határ Győző, Parancs János, Dénes Zsófia, Petróczi Éva, Zalán Tibor, Kálnoky László, de a képzőművész Szántó Piroksa, a rádiós Szabó Éva, Linka Agnes, a színművész Keres Emil is.

Tűz Tamás - versek, tanulmányok is helyet kaptak a kötetben, melyekben az idősebb, nyugaton is publikáló költőtárs méltatja a fiatalon elhunyt Pinczési Judit műveit. Ilyen a Kanadában a Krónika c. lapban, 1984 novemberében megjelent Láng volt az élet – Pinczési Judit poszthumusz könyve, vagy az Országos gyász c. verse, mely a költőnő halálának évfordulójára született.

Nem titkolt szándéka, hogy minél szélesebb körben terjessze, ismertesse meg, tartsa életben azt a költészetet, amelyet ő is nagyra becsült. Hite, kitartása, barátsága erőt adott a legválságosabb időkben is. „Hinni tudom már, hogy a költő egy csillag, aminek az a dolga, hogy messzire világítson, és ha élete csupán villanófény volt, vesszoraitól, gondolataitól, örökkön-örökké ragyog, világlik a jövő” – írja a gyermekét elvesztő édesanyja, Csizmadia Éva.

Könyvével, annak megszerkesztésével, megjelentetésével hitet tett a Tűz Tamáshoz fűződő barátságáról, arról, hogy a barátság valóban szolgálat, erős kötelék, próba két ember között.

Polányi Éva

Tűz Tamás:
HAZA A TÁVOLBÓL

Naponta visszaszületek,
hazám, elringató öledbe,
ha úz a szív teremő kedve
s a szél a bársony egek
fellegein feléd repít
átvonuló, fáradt madárként,
ki már nem több, mint futó árnyék
s röptében is emlékezik.

Tündérvölgy voltál, vagy s leszel,
lelkem többé már el nem enged,
jöhetnek bármilyen szerelmek,
számomra csak te létezel.
Estefelé ha zöld fenyők
gyantás leheltében úszom,
fönn állok már a Mátra-csúcson
s nézem a hamvadó mezőt.

Anyám szeme vagy, lágy szava,
tudtomon kívül itt vagy bennem,
bölcsum s egyetlen mély szerelmem,
titkokkal terhes éjszaka.
Ha rám szakad a fergeteg,
fel-alá járok templomokban,
hol őseim mécslángja lobban
s vér színezi a zord eget.

Szép arcodról leolvassom
A könnyek- vájta árkok mélyét
S az újra sarjadó reménység
Friss hajtását homlokodon.
El nem takar a messzeség,
vértanúságod el nem évül,
híred-neved mindegyre szépül:
napban sugárzó zsenge ék.

SZERÁFJAI KÖZÉ VETT AZ ÉG
Pinczési Judit emlékének

Beállítottál hozzám verseiddel
Ha elmennél is itt vagy még velem
Minden sorod a csillagokkal rímél
Álmomban is egyre ismételem

Mintha vizsgáztatnál az örök útra
Elszednéd minden ártó fegyverem
Hogy róppályámra végül majd kifutva
Ne legyen más csak fény és értelem.

S ki eddig csak alacsonyan repültem
Tapintgattam fáradt ütőerem
Figyeltem szárnyalásod elmerülten
Hogyan villámlik versed szüntelen

Lestem „mint vízbefúló karcsapását”
Kí pusztulunk-veszünk egekbe ér
Hol fölragyog az utolsó határsáv
Ahol már minden vakító fehér

S az Élet Ura küszöbéig enged
Magad is elcsodálkoztál nagyon
Amit ott láttál micsoda kegyelme
Lövellitek föl a belső udvaron.

Kiszáradt- szökőkút- meleg szemedbe
Sehogy se tudom elhinni ma még
Hogy nem vagy itt eltűntél valamerre
Vagy szeráfjai közé vett az ég.

HAZÁM

Mint zúgó szél a rétek csókját,
hazám magammal hoztalak.
Itt vagy velem. Fáradt agyamban
dalolsz, mint csobbanó patak.
Játékszerét a gyermek jobban

nem őzené: ha jó az éj,
tündéri képedet szoritom
szívem fölé.

Te drága táj, zöld dombjaiddal
szelíd körtáncot lejtessz itt.
Folyóid karcsú, kék szalagja
még él, még bennem rejtezik.
A város is, ahol születtem,
halvány rajzával itt lebeg.
A régi tornyok csöndes utcák
és halk terek.

Kibomlik minden friss csokorként.
A játékszín benépesül.
Arcok villannak föl a múltból,
csaták és zászlók, s egyre gyűl
a hősi vér piros folyója
s a hőmpölygő évszázadok
vad ütemében, mint fánya
lelked lobog.

Mint édesanyám könnyes csókját,
hazám, magammal hoztalak.
Itt vagy velem. Lángolsz a számon,
miként a lobbanó szavak.
Majd ha kigyúl a szép reménység,
mint tündöklő gyümölcs a fán,
öledbe hullok mindörökké
áldott hazám.

Nem félek már, rád gondolok,
Szülőföldem, apám országa,
hitem versekbe oltott ága,
vérem eredben ott csorog.
Ha távol is vagy, látlak én,
Petőfivel együtt dalollak
s ha kell mennem ma vagy holnap,
feltűnök sorsod éjjelén.

Ízes Ízek

Szeptember

Sárgarépa erdészlány módra

1 kg sárgarépát megtisztítunk, karikára vágunk. 10 dkg szalonnát apró kockára vágva kiolvasztunk, majd beletesszük a répát. Egy csomó petrezselyemzöldet összekötözünk és egyben beletesszük. Meghintjük őrölt gyömbérrel és fedő alatt puhára pároljuk, majd hagyjuk elpárologni a levét. 20 dkg gombát (erdei a legjobb) forró margarinon sóval, borssal ízesítve megpárolunk, amikor kész, a sárgarépából kivesszük a petrezselyem csomót, ha kell, kis cukorral ízesítjük és hozzákeverjük a gombát.

Seidl Ambrus

ELADÓ

800 m² bekerített
vízparti gyümölcsös a Sóczó-zugban.
Rajta kőépület, aláépített pincével.

Érdeklődni lehet:
66/284-196

Növényvédelmi szakmérnök szaktanácsadási munkákat vállal.
Gyomaendrőd határában lévő földeken, a szükséges munkák
szakszerű elvégzése mellett a vegyszerek beszerzését
és szállítását is vállalom:

PETRÓCZKI HUNYAD ÁRON

növényvédő szakmérnök

Gyomaendrőd Téglagyári Dűlő 511.

Telefon: 06-70-385-8918

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó
márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák,
mosógépek, háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

5500 Gyomaendrőd,

Ipartelep út 3.

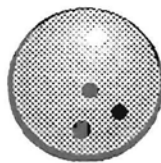
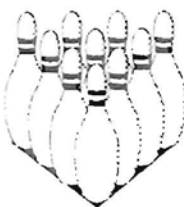
(T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

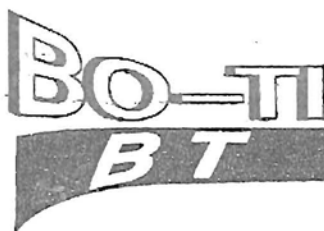
Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.
Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

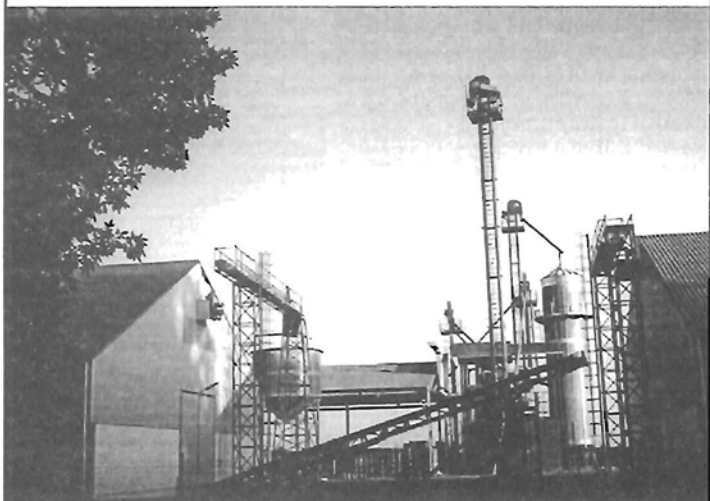
Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság,
Hunya, (Rákóczi u. 55-57.)

mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vetőmagot és vegyszert.
Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: boti.bt@bekesnet.hu, boti.bt@mailbox.hu

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BÉKÉSI BÉLA, aki Endrődön élt, 85 éves korában hosszú szenvedés után visszaadta lelkét teremtőjének. Gyászolják: felesége, gyermekei és családjaik.

BULA JÁNOS, aki Endrődön a Selyem utcában élt, augusztus 6-án 81 éves korában két hónapi súlyos betegség után az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: felesége, leánya, veje és unokái.

TÍMÁR IMRE nyugdíjas főkönyvelő, aki Endrődön, az Endrődi utcában élt, augusztus 19-én 78 éves korában váratlanul, csendesen befejezte földi életét, megtért Teremtőjéhez. Gyászolják: leánya, veje, unokái, testvére és annak családja, unokatestvérei, ismerősei.

Özv. **VASZKÓ JÁNOSNÉ** Polányi Mónika, aki a Rózsakeri Gondozási Intézetben élte életének utolsó szakaszát, augusztus 2-án 84 éves korában befejezte földi pályáját. Gyászolják: gyermekei, unokái, rokonsága, ismerősei.

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálójuk évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

Gyoma. Az 1920-as években egy repülőgép kényszerleszállást hajtott végre a gyomai fattyasi páskomon. Csendőrség, fotóriporterek hada, helybeli előjárók és érdeklődők.

Gyoma. Leventeoktatók és különböző társadalmi szervezetek vezetői, előjárók. Asztalnál ülő sorban jobbról a harmadik (fekete bajusszal) vitéz Molnár Pálszikvízgyáros, Hősök Emlék útja 79. Balról harmadik (talán) Kató Ferenc. Álló sor és többiek ismeretlenek. Beküldő: Cs. Szabó István által.

GAZDAKALENDÁRIUM

SZENT MIHÁLY HAVA

Információ gazdálkodóknak

Tájékoztató az agrár-környezetgazdálkodási támogatásokról

Az elmúlt év novemberében több mezőgazdasági termelő adott be pályázatot, vállalva, hogy az elkövetkező öt évben környezet-tudatosabb gazdálkodást folytat. Az agrár-környezetgazdálkodási támogatásról szóló rendelet a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv részét képezi, és az egyszerűen teljesíthető alapprogramtól az Érzékeny Természetvédelmi Területen történő gazdálkodást is magába foglalja. A program lényege, hogy kevesebb vagy a környezetre kevésbé ártalmas kemikáliákkal dolgoznak a gazdák, de választható program a madarak, például a tűzok fokozott védelme és az öko- elterjedtebb néven biogazdálkodás is. Az első gazdálkodási év 2004. szeptember 1-től 2005. augusztus 31-ig tart. Az elbírálás kissé elhúzódott és ezért a gazdálkodók augusztus hónap elejétől az internetről (www.mvh.gov.hu) szerezhettek tájékoztató információt pályázatuk eredményéről. Közben folyamatosan kapják kézhez a határozatokat és hamarosan a támogatási összeg is megjelenik számláikon. Természetesen a kötelezettségeket teljesíteni kell, mégpedig a gazdasági évre visszamenően. Ezért mindenki tekintse át! Mit is vállalt? Be kell tartani a Helyes Gazdálkodási Gyakorlat követelményeit, ez év december 31-ig meg kell venni a programra jellemző talajmintákat, és hamarosan le kell adni a Gazdálkodási Naplót. A gazdálkodók munkáját segítik azok a szaktanácsadók, akik résztvettek egy speciális képzésen, ahol a Nemzeti Vidékfejlesztési Tervről szereztek ismereteket, majd az eredményes vizsga után a program résztvevőinek segítőivé válhatnak.

Várfi András
NVT szaktanácsadó

GAZDÁK A FŐVÁROSI FELVONULÁSI TÉREN

Ismét gazdák foglalták el a budapesti Felvonulási teret, hogy ünnepeljének, és köszönetet mondjanak a budapestieknek a tavaszi gazdademonstrációkor tanúsított magatartásukért. Az ökumenikus istentisztelettel kezdődő rendezvény nagygyűléssel, majd fórummal folytatódott.

Közben a gazdakörök megyei képviselői ételeikkel, italokkal és más termékükkel kínálták a résztvevőket.

Az Endrődi Gazdakör küldöttsége, Hunya Lajos elnök vezetésével vett részt a rendezvényen.

endrődi gazdák a Felvonulási téren

balra: az új kenyér megszegése
jobbra: zászlóátadás

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@bekesnet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Sóczó Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu